

FUŽINAR

DRUGAČNO POLETJE

Fotografija, lahko bi jo imenovali Idila na plaži, je že zelo stara. Posneta je bila takrat, ko smo še brezskrbno in sproščeno uživali dopust na jadranski obali. "Fabriški" smo najraje množično odhajali v Portorož, v počitniški dom Železarne Ravne, zdajšnji hotel Korotan.

Bil je to čas, ko smo se lahko bolj ali manj predajali brezdeležju, saj se nam prihodnost ni kazala problematična. Skoraj nihče ni verjel, da bi lahko šlo železarni kdaj slabo. Pa vendar. Poletja, od katerih preveč pričakujemo, se nam lahko izjalovijo.

Zadnja leta smo nekateri že zategovali pasove, tudi oddih na morju ni bil več tako samoumeven. Mnogi so se mu odpovedali in ga nadomestili z lvarčkim jezerom.

Lansko poletje nam je prineslo vojno in strah ter negotovost zaradi razpletanja jugoslovanske krize.

Prav tako ni letošnje nič kaj bolj spodbudno, saj se raznorazne težave ponavljajo in kopičijo iz meseca v mesec. Na

to nas opozarja tudi nekaj Fužinarjevih lanskih in letošnjih uvodnikov, npr. "Preživeti s skupnimi močmi", "Nihče nas ne bo več cartlal", "Zdržati brez tekoče izgube", "Leto preživetja" in "Kdaj bomo obrnili trend poslovanja".

Če ne prej, je večina delavcev na izplačilne dneve preteklih mesecev lahko dojela nestabilno usodo tovarne, saj še nikoli nismo bili tako zaskrbljeni, ali plače sploh bodo. V zraku je vseskozi tudi vprašanje, kaj bo z železarno. Čakanje na to, da se nekaj (že) zgodi, je značilnost slovenskega političnega prostora (npr. dolgotrajno "rojevanje" lastninske in volilne zakonodaje). Nova vlada se bo v okviru gospodarske politike o podžavljenih železarnah najbrž dokončno odločila. Medtem pa si skušamo pomagati sami, četudi z neprijubljenimi ukrepi.

Kakorkoli, letošnje poletje gotovo ne bo takšno, kakršnega bi si želeli.

**Pogovor z direktorjem
dipl. inž. Jankom Miklavcem**

KOVAČNICA IMA PERSPEKTIVO

"Kovačnica je med tistimi obrati Železarne Ravne, ki so v preteklosti dobro poslovali. Kakšni so njeni poslovni rezultati danes?"

"V letu 1991 smo poslovali pozitivno, prav tako je pozitivna še bilanca za letošnje prvo trimesečje, vendar se mi zdi ta rezultat vprašljiv, saj je bil dosežen na osnovi izterjanih zapadlih dolgov in obračuna združenih sredstev v Slovenskih železarnah. Brez tega bi bili na ničli, v zadnjih mesecih pa se stanje še slabša, kar se bo pokazalo ob polletnem obračunu."

"Kakšni so vzroki za tako stanje?"

"Glavni vzrok je prenzka proizvodnja oziroma nepopolna zasedenost zmogljivosti. V prvem četrtletju je bila proizvodnja glede na plan 60-odstotna, v naslednjih mesecih pa še nižja, in to iz več vzrokov. Po eni strani imamo premalo naročil, po drugi pa niti teh ne moremo pravočasno izpolniti. Ovir nas enkrat pomanjkanje surovin, da ne dobimo vložka iz Jeklarne, potem so omejitve v porabi elektrike ali zemeljskega plina, težave imamo tudi zaradi zastarele in neustrezne opreme."

"Ali je pomanjkanje naročil za vaš obrat dolgoročne narave in ali pomeni, da kovačnica na Ravnah v današnjem obsegu nima prihodnosti?"

"Naročila za Kovačnico se zmanjšujejo, odkar se je začela Jugoslavija razkrajati, še posebno pa od srbske blokade naprej. Napaka v tržni strategiji Kovačnice je bila ta, da je bila usmerjena pretežno na domači trg in v namensko proizvodnjo, le 10 odstotkov svojih izdelkov je izvažala. Ko smo izgubili jugoslovanski trg, se nismo mogli na hitro preusmeriti v izvoz (povečali smo ga od 10 na 18 odstotkov), posledica tega pa je, da imamo trenutno premalo naročil. To ne pomeni, da naša kovačnica nima perspektive, nasprotno, slovenska kovinsko - predelovalna industrija jo potrebuje, vendar bomo morali storiti vse, da bomo za proste zmogljivosti pridobili zunanja naročila. To danes, ko v svetovnem gospodarstvu vlada recesija, ni lahko."

"Ali ste bivše jugoslovansko tržišče že povsem opisali?"

"Nikakor ne. Z Makedonijo imamo že sklenjene dogovore, vendar so zdaj s to državo prekinjene transportne poti in z njo ni mogoče poslovati. Ko bo vojne konec, bomo gotovo znova vzpostavili poslovne zveze tudi z drugimi bivšimi republikami."

"Ali je kateri vaših oddelkov glede naročil še posebej na udaru?"

"Naročil primanjkuje za vso kovačnico, predvsem pa za avtomatski kovaški stroj, težko je pridobiti ustrezna naročila za parna kladiva, nekaj časa ni bilo povpraševanja za oddelek krčilnih strojev, vendar se zdaj tam situacija izboljšuje."

"Oddelek krčilnih strojev ste nameravali že ukiniti?"

"Nekaj časa zanj ni bilo dela. V oddelku so štiri stroji, ki so zelo stari in približno enake moči, kar onemogoča izdelavo dimenzijsko bolj raznovrstnih izdelkov. Glede na to, da imamo zahtevna naročila, pa nam povzročajo težave še ogrevne peči - so plinske in ne

omogočajo nadzora nad temperaturo kovanja, kar povzroča prevelika dimenzijska odstopanja."

"Kljub temu v tem oddelku usvajate nove izdelke."

"Imamo manjša naročila, ki pa so zelo raznovrstna. Usvojili smo že več pozicij, predvsem dele za avtomobile, tako npr. stabilizatorje, ki jih naprej obdelujejo v Vzmetarni. Te naroča TAM, delali pa smo tudi za SIP Šempeter in Kovinarstvo Ljubno. Delavci v tem oddelku se trudijo, vendar brez napak ne gre. Dimenzijska odstopanja bi prepričali, ko bi namesto plinskih peči uvedli induktivno ali - cenejše - konduktivno ogrevanje, za katero se že dogovarjamo z direktorjem ETS Francem Maroltom, ki je tovrstno ogrevanje uvedel v Vzmetarni in se je izkazalo kot dobro."

"Med zastarele naprave v Kovačnici štejete tudi parna kladiva."

"Starost osnovnih sredstev je sploh glavni problem Kovačnice. Naša najnovejša pridobitev je kovaški stroj, star 12 let, sodobni sta tudi dve ogrevni peči, vse drugo je staro več kot 50 let. Le prizadevnosti vzdrževalcev se imamo zahvaliti, da so naprave še sposobne za delo. Uporabljamo tudi 100 let stara parna kladiva, pri katerih je dodaten problem para, ki je najdražji energetski medij. Kljub temu jih moramo obdržati, ker jih nujno potrebujemo za kovanje orodnih jekel določenega dimenzijskega razreda. Nujno pa bi potrebovali težko stiskalnico (3000 do 4000-tonsko), kajti s 1800-tonsko vseh naročil ne moremo izpolniti."

"Z ustrezno tehnološko opremo bi torej zdaj lahko pridobili dovolj naročil. Kako se nameravate prilagoditi tržišču?"

"Ker smo v sklopu Železarne Ravne in imamo ob sebi Jeklaro in Valjarno, imamo določene prednosti pred drugimi kovačnicami v Sloveniji in drugod. Da bi jih lahko izrabili, smo v Kovačnici pripravili več projektov: utopna kovačnica, posodobitev žarilnih peči, računalniško vodenje proizvodnje in posodobitev ogrevnih peči."

Projekt utopna kovačnica vodi strokovni tim, ki mora rešiti nekatera tehnološka vprašanja kovanja armatur ter najti trg za proste zmogljivosti, kajti z delom za Armature naprava ne bi bila v celoti zasedena."

"Projekt posodobitve toplotne obdelave v Kovačnici že urednicujete. Kako poteka?"

"Z minimalnimi sredstvi smo obnovili žarilno peč št.4, in to tako, da smo klasično obzidavo zamenjali z lahko volno, nov gorilec pa so izdelali v Energetiki. S tem smo dosegli, da se je poraba plina zmanjšala za 40 odstotkov. Na enak način obnavljamo 3. žarilno peč in s projektom bomo še nadaljevali. Poseben problem predstavlja 6. žarilna peč, ki bi jo radi premostili iz livarne v kovačnico, da bi tako tehnološko zaokrožili avtomatsko kovačnico, se znebili odvečnega transporta in naredili prostor livarni."

Za posodobitev ogrevnih peči bi potrebovali kredit - zanj kandidiramo v okviru republike."

"Kako daleč ste s projektom računalniškega vodenja proizvodnje?"

"Imamo že osnovno računalniško opremo, manjka nam le še povezava med računalniki. Žal ne moremo zbrati dovolj sredstev, da bi ta projekt dokončali in s tem omogočili optimiranje proizvodnje v Kovačnici, kar bi prineslo boljše proizvodne rezultate in nižje stroške."

"Kakšna je kakovost dela v Kovačnici?"

"Zaradi številnih upokojitev smo doživeli menjavo generacij, ki pa ni vplivala toliko na kakovost kot na način dela v obratu. Da delamo dobro, dokazuje tudi nedavni avdit mednarodne firme Biro Veritas v Metalurgiji, ko smo dosegli certifikat - mednarodno potrditve kakovosti. Za Kovačnico pomeni to še toliko več, saj smo imeli v obratu zunanjo presojo kakovosti prvič."

"Kako kot direktor vidite prihodnost Kovačnice?"

"Kolikor bo mogoče, se bomo morali prilagajati zahtevam tržišča. Upam, da bomo znali izkoristiti sinergične prednosti, ki nam jih prinaša povezava z ostalimi obrati Metalurgije. Seveda brez najnujnejših investicij ne bomo uspeli, prav tako moramo pritegniti še nekaj strokovnjakov, da bomo lažje in hitreje uvajali nove izdelke."

STROJI

Postopen, a, zanesljiv razvoj

Tokrat nas spet nekoliko podrobneje zanima naša strojegradnja. Zanima nas, kako so si jo v zdaj samostojni enoti Stroji zamislili za prihodnja leta.

Vemo namreč, da s strojegradnjo do zdaj v železarni nismo imeli posebnih težav. V osemdesetih in devetdesetih letih je bila v polnem razmahu, za kar so med drugim dokaz številna priznanja z Biama in drugih sejmov. Danes ji alarmantno slabo tudi ne gre, se je pa znašla v položaju, ko obnjo butajo izzivi razvoja, kot je v svetu, kjer je tendenca po izdelovanju celotnih tehnološko zaokroženih preoblikovalnih enot, ne le posameznih delov v njih, kot je to zdaj praksa pri nas.

Na te izzive bo morala naša strojegradnja odgovoriti in se mogoče tudi preusmeriti - seveda z namenom, da krizno obdobje kar najbolje prebrodi in začne delati s profitom, kar ji mora biti kot samostojnemu podjetju tudi edini cilj.

Kako na te nove tokove gledajo v obratu? Za mnenje smo naprosili vodjo razvoja oziroma konstrukcijskega oddelka dipl. inž. Zvonka Kremljaka.

"Pri našem delu je zdaj poudarek na dopolnjevanju obstoječih programov, manj na razvijanju čisto novih. Menim, da bo tako ostalo tudi v prihodnje.

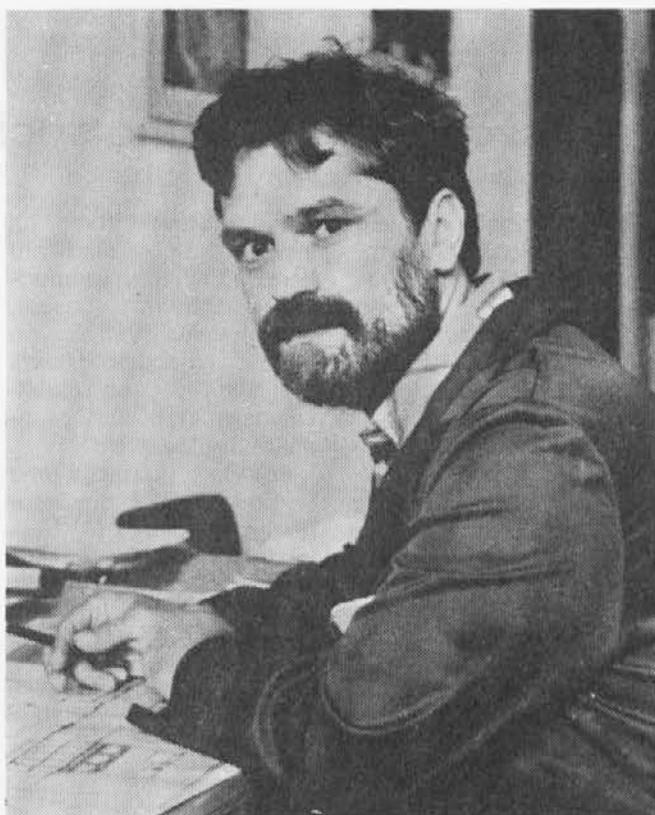
V preteklosti smo pretežno delali posamezne stroje, danes je vse več zahtev po celotnih linijah ter tudi po orodju in mehanizaciji, ki spadata k nekemu stroju. Večinoma naročila s takšnimi zahtevami sprejemamo, seveda pa njihova realizacija terja mnogo vključevanja našega razvojnega dela in izredno fleksibilnost našega celotnega oddelka, ki trenutno šteje okoli 30 zaposlenih. To je manj, kot bi jih potrebovali, četudi si že precej pomagamo z računalniškim konstruiranjem. Pri zahtevnejših naročilih po potrebi sodelujemo tudi z naročnikom ali drugimi zunanjimi institucijami, kot so npr. fakultete.

Za našo strojegradnjo lahko rečem, da je trenutno na nivoju, kot ga ima konkurenca v svetu. Uspeva ji ohranjati image, ki si ga je ustvarila v preteklih letih.

Tendenca, ki se vse bolj kaže - vse proizvajati v eni tovarni, stroj in strogo - po moji presoji ni najboljša. Dovolj je, če si

maksimalno specializiran za posamezne segmente v neki verigi. Gre za finalizacijo, o kateri lahko potem znanje tudi prodaja in tudi sicer dobro služiš z redno proizvodnjo.

Ne da bi bil pristaš tega, da naj delamo še naprej le, kar že znamo, a glede na realne možnosti pride za nas zaenkrat v poštev le, da proizvodnjo osvojenih izdelkov postopoma dopolnjujemo s tem, kar kupci

Zvonko Kremljak

zahtevajo novega. Danes moramo namreč tudi razvoj vse bolj gledati skozi ekonomske učinke.

Tega, da bi naši izdelki kar naenkrat postali nezanimivi, ne da bi preživeli, se ne bojimo, saj bodo stiskalnice, ki so osrednji izdelek vsake preoblikovalne enote, potrebne, dokler bodo preoblikovali pločevino. Pričakujemo, da se bodo na Vzhodu odprle še

velike potrebe prav po preoblikovalnih strojih. Za vse variante bomo konkurirali tudi mi, če bo treba, znamo delati tudi hidravlične stiskalnice, ne le mehanskih.

V Strojih lahko zavrremo očitke, da za razvoj ne skrbimo dovolj. Naš razvoj je postopen, a zanesljivo poteka, nimamo pa takšnega, ki bi bil sam sebi namen."

Helena Merkač

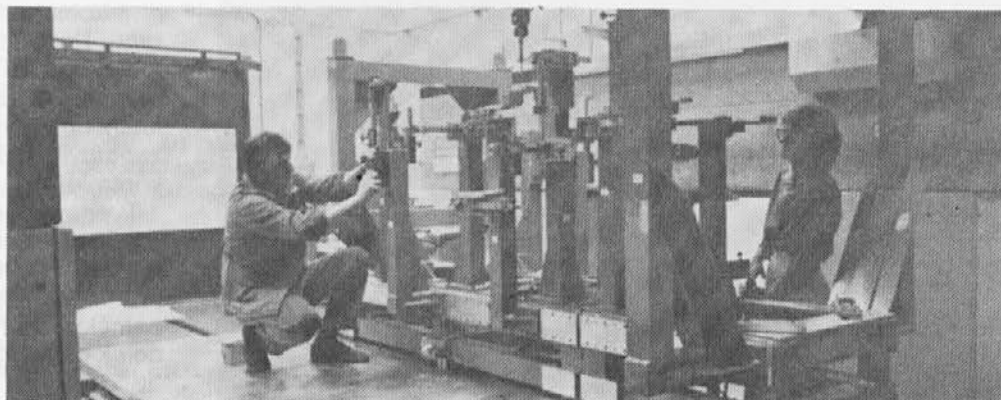
V KORAK S ČASOM,

da te ne povozijo - to načelo v enoti STO dosledno spoštujejo, za kar je dvojni dokaz izdelek na fotografiji.

Prvič se je STO prilagodila, ko je sprejela naročilo za Einstellmeister Unterbau, kot se priprava za montažo spodnjega dela avtomobila imenuje. Takšni izdelki namreč niso v rednem programu, ampak so to nadomestni programi oziroma "lohn" posli. - Kot kažejo rezultati in dokaj redna naročila firme V.A. Steinel, se nam je tu splačalo prilagoditi.

Drugič se je STO v tem konkretnem primeru morala prilagoditi pri materialu. To je namreč prvi nadomestni izdelek iz aluminija, ki postaja zaradi teže oziroma lahкости vse pomembnejši material. Ima pa seveda posebne obdelovalne lastnosti. Teh so se odgovorni v STO najprej malo bali, a potem naročilo vseeno vzeli. - Ker je bil kupec z izdelkom zadovoljen, se nam je tudi v tem pogledu splačalo prilagoditi.

H. Merkač

SINDIKATI

Mesečno dodeljujemo socialne pomoči

Če plačuje delavec svoji sindikalni organizaciji članarino, upravičeno pričakuje, da bo imel od članstva tudi kakšne koristi.

Tako je povsod po svetu in tako bi lahko bilo tudi pri nas, če bi bile normalne razmere.

Če bi res bile takšne razmere, bi pri svobodnem sindikatu še poslovala banka vzajemne pomoči, delavci bi lahko pri svoji organizaciji dobivali kredit in ga s profitnimi obrestmi vračali, lahko bi organizirali več cenejših nakupov itd. Žal pri nas vsega tega ni, saj je plačilna sposobnost zaposlenih tako slaba, da se vsak odtegnjeni tolar za kredit prepombno pozna pri plači. Svobodnemu sindikatu v železarni zato preostane samo to, da kljub že pripravljenim aktom za oblikovanje lastne materialne osnove, ki bi lahko bila vir za večje pomoči, svojim članom zaenkrat dodeljuje le t.i. socialne pomoči.

V ta namen imajo pri svobodnem sindikatu komisijo, v kateri so predsednik Bojan Lesjak, predstavnica strokovne službe sindikata Vlasta Tihi ter Silvo Jaš iz Jeklolivarne in Štefan Kamnik iz Strojev.

O delu te komisije smo se pogovarjali s predsednikom Bojanom Lesjakom.

"Kljub novi organiziranosti sindikata ste obdržali delo po komisijah. So prednosti komisijskega reševanja problemov res takšne?"

"V upravnem odboru svobodnega sindikata si nismo želeli navleči kup nekih komisij, kot je bilo včasih - da so potem bile samo na papirju - pač pa imamo stalne le tri komisije, druge imenujemo po potrebi. Ko opravijo delo, jih razpustimo. Med stalnimi komisijami je tudi komisija za socialna vprašanja, smo se pa za tako obliko odločili, ker zagotavlja hitro in dobro opravljeno delo. To so namreč formacije z manj ljudmi in s kadri, ki jim je delo v komisiji interesna dejavnost. Iz tega sledi, da na seje upravnega odbora ne vlačimo vsega balasta, ampak pridemo tja le z zadevami, ki jih komisija sama ni uspela rešiti."

"Kako poteka delo v vaši komisiji?"

"Imamo neprekinjen cikel dajanja socialnih pomoči, saj se lahko delavci vsak mesec obrnejo na sindikat s prošnjami. Enkrat po prvem se komisija usede in prošnje reši. Pri tem strogo preverjamo podatke ter velikokrat sodelujemo s pristojnimi službami in s socialno službo v železarni. Prosilce tudi povabimo na razgovor, če je treba. Pomoči dodeljujemo tudi občasno za izjemne primere, kot je smrt itd."

"Kdo je do pomoči upravičen?"

"Za pomoč lahko zaprosi vsak delavec železarne, ki je član svobodnega sindikata, v izjemnih primerih pa tudi tisti, ki niso člani našega sindikata, ne more pa zaprositi kdo, ki je član drugega sindikata, saj gre za denar iz članarine."

"Koliko pomoči dodelite poprečno mesečno in kakšne vsote delite?"

"Različno, od dvajset do štirideset, najbolj žalostno pri tem pa je, da lahko pomagamo le tolikim izmed 100 ali več enako potrebnih. Delimo različne vsote, največ do pet tisoč tolarjev."

"Kdo največ prosi za pomoč in ali se večkrat prijavljajo isti delavci?"

"Prijavljajo se zelo različni ljudje, večkrat tudi isti. Če naštejemo nekaj primerov: danes je nakup očal za družino izdatek, ki delavca prisili, da se obrne na nas; šolanje dveh otrok hkrati izven kraja bivanja je lahko naslednji razlog prošnje za pomoč, saj staneta dve mesečni vozovnici skoraj polovico poprečne plače itd. Res pa je, da za pomoč prosijo tudi alkoholiči, na primer, vendar moram poudariti, da pri tem vedno izhajamo iz skupnega gospodinjstva, ne le iz zaposlenega, ki je za pomoč zaprosil."

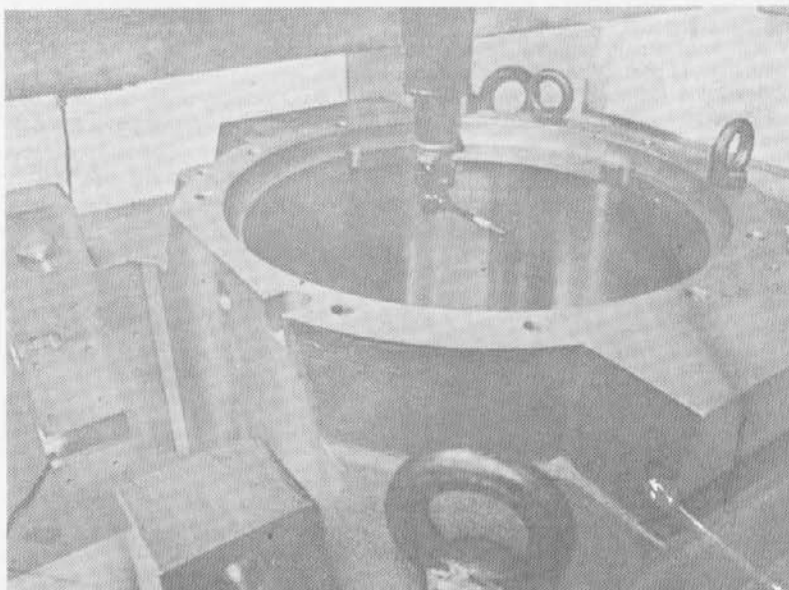
"Kako delavci pomoč sprejemajo?"

"Večina jih je prizadeta, ker mora prositi za pomoč, a je prisiljena narediti ta korak. Prepričan pa sem, da je v železarni še več sodelavcev, ki za pomoč ne zaprosijo zaradi ponosa, potrebovali pa bi jo. Nedvomno pa je vsak, ki prejme pomoč, zanjo hvaležen."

"Ali lahko človek pri delu v takšni komisiji ostane ravnodušen?"

"To delo je nekaj najbolj grozljivega, in menim, da bi morali prošnje za socialne pomoči kdaj pogledati poslovodniki in direktorji. Katastrofa je, v kakšnih razmerah živijo posamezni delavci, s kakšnimi sredstvi morajo živeti. Najbolj grozljivo pa je, da to ni pet ali deset ljudi, ampak je socialno ogrožena množica."

Helena Merkač

UMERITI MERILNI STROJ

Poletja so čas remontov, pa opozorimo ob tej priložnosti na potrebo po "remontu" enega najbolj vrhunskih strojev v železarni - koordinatnega merilnega stroja Ferranti. Po štirih letih, kar ga imamo, bi ga morali nujno temeljito pregledati, če še meri prav, zato v STO že pripravljajo finančno konstrukcijo, po kateri bodo zagotovili nekaj tisoč mark za njegovo kontrolo.

Tveganja, da merilnega stroja ne bi imeli umerjenega, si res ne moremo privoščiti! Mnogi kupci so namreč naši prav zaradi te naprave, med drugimi tudi nemški Achenbach, za katerega je tudi izdelek na fotografiji.

Helena Merkač

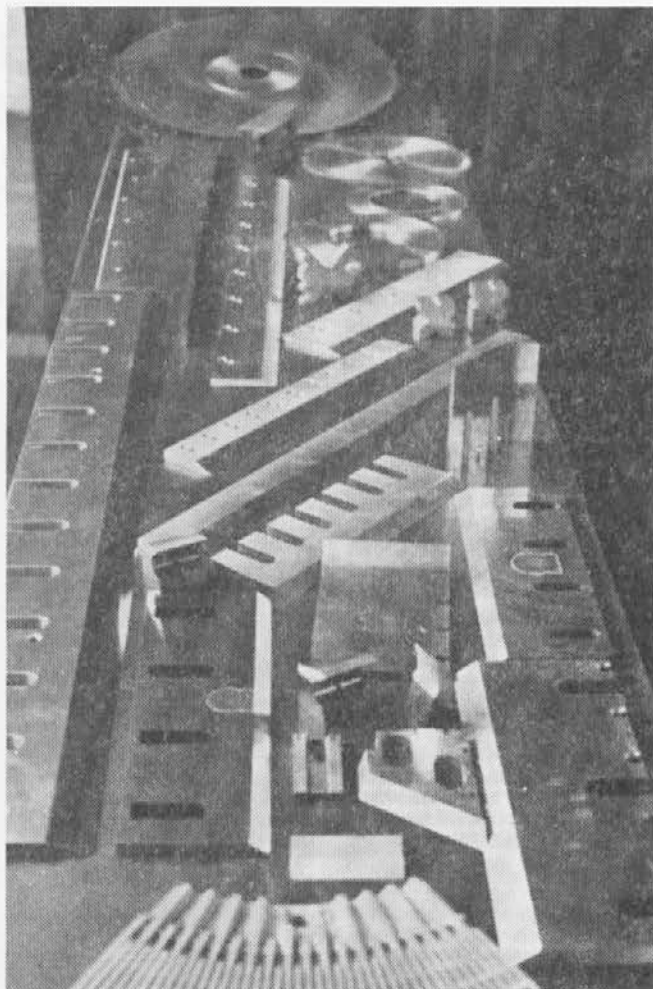
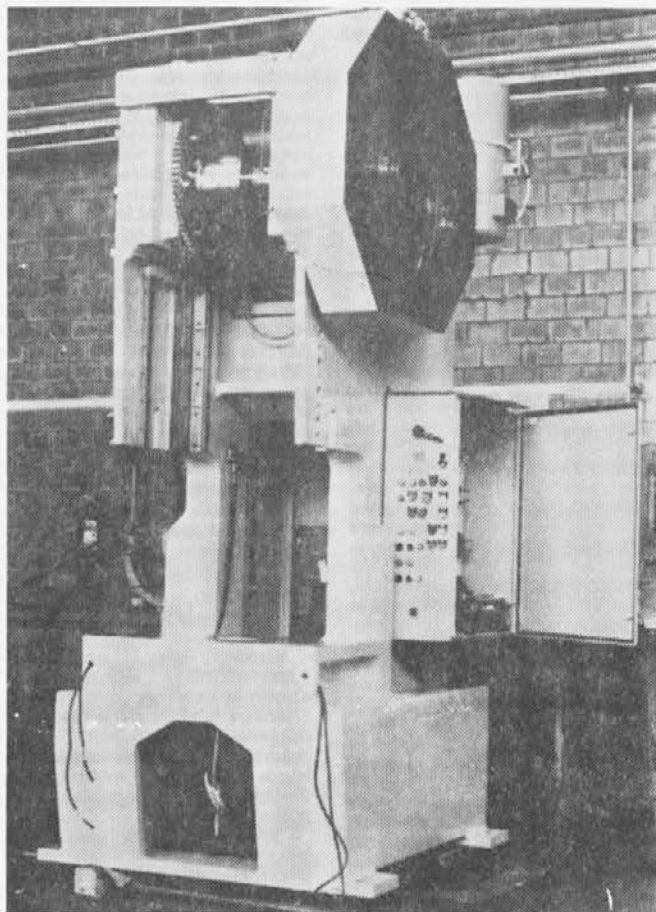
KAKŠNI NAČRTI SO BOLJŠI

Na fotografiji je stiskalnica v delu. Namenjena je za firmo LVD v Belgiji, vendar to v tem primeru ni pomembno.

Pomembni so načrti, po katerih jo delajo. Ne vem, ali so naši ali jih je dal naročnik, to pa je v tem primeru najpomembnejše, kajti eno je nesporno: če so načrti naši, so veliko boljše, dodelani, če so od LVD (ali od kateregakoli drugega zunanjšega naročnika), so površni, nedodelani, le nekakšne skice.

Kot pravijo v Strojih, se zdi tujcem škoda denarja in časa za popolnejšo izdelavo načrtov, vendar s tem tvegajo, da pride do večje porabe časa in do več napak v proizvodnji.

Kaj je potem dražje, vemo.

pomanjkanje denarja in čeprav lahko rezultate pričakujejo šele na dolgi rok.

Zdaj gre, sploh pri sejnih in oglasih, zgolj za to, da kupce spomnijo, da delajo, da niso propadli.

NOŽI ZA SVOJO PROMOCIJO

Po kölnskem sejmu so v začetku junija sodelovali na mednarodnem sejmu Lesma '92, v jeseni pa se nameravajo udeležiti tudi zagrebškega velesejma.

Za svojo promocijo tudi oglašajo v strokovnih revijah, kot so Les, kjer so prav v številki maj-junij imeli svoj oglas, in v posebni reviji World Trade Centra iz Ljubljane, kjer se bodo letos predstavili še v okviru železarne.

Do Lesme jim je uspelo posneti video film o poteku dela v Nožih. Slika je tako nazorna, da je ni bilo treba opremiti z besedilom, le z glasbo.

Nadalje se Noži predstavljajo s prospekti. Za posamezne vrste svojih izdelkov imajo že zelo stare, zato nameravajo sčasoma poskrbeti za nove. Ves proizvodni program je v novejšem prospektu, ki kar ustreza potrebam.

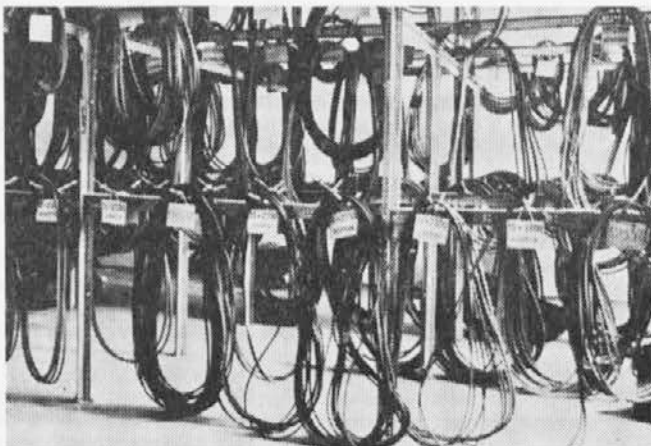
Albumi so tudi v Nožih novost. S fotografijami izdelkov in iz proizvodnje so zelo primeren pripomoček pri dogovarjanju s kupci, pa naj bo to, ko pridejo poslovneži v železarno ali ko gredo Noževi komercialisti h kupcem.

Po teh dejavnostih lahko sodimo, da se Noži pomena promocije zavedajo, čeprav se po mnenju **Lizike Pandev**, oec., vodje prodaje v tem obratu, tudi tu zelo čuti

KAKO ORGANIZIRATI SKLADIŠČA

Ker je centralno skladišče preveč bremenilo STO, kamor je spadalo, so ga maja letos razformirali v organizacijskem in fizičnem smislu. Poslej bo zaenkrat vsak obrat imel svojo skladiščno službo, v prihodnosti pa bo ostalo tako ali pa bodo skladišča prešla pod Translog.

Na posnetku je skladišče klinastih jermenov, ki po novem spada h Tehniškemu sektorju, ostalo pa bo v starih prostorih centralnega skladišča.

Zbrala
Helena Merkač

NAŠE DELO V MAJU

NE BISTVENO BOLJŠE KOT APRILA

Plan skupne proizvodnje smo v maju dosegli 56,2-odstotno ali v kumulativni 64,3 odstotka. Za 6.208,9 tone prodanih izdelkov smo iztržili 630,7 milijona SLT, kar je v poprečju 101,58 SLT/kg. Od tega smo na domačem trgu prodali 2.702,6 tone v vrednosti 271,5 milijona SLT, v nekdanjih republikah SFRJ 448,1 tone v vrednosti 47,5 milijona SLT, izvozili pa 3.058,2 tone v vrednosti 311,7 milijona SLT oz. 3,7 milijona dolarjev

PROBLEMATIKA PROIZVODNJE

Jeklarna je izdelala 7.201,9 tone elektrojekla in 193 ton jekla EPŽ, v Jeklarni 1 3122,83 tone, kar je 111,5 odstotka načrta, v Jeklarni 2 pa 4079,07 tone, kar je 33,3 odstotka načrta. V Jeklarni 2 so izgubili 13 delovnih dni, tri v začetku meseca zaradi pomanjkanja vložka, 10 dni pa zaradi okvare bluminga. Okvara žerjava v Jeklarni 2 je prav tako vplivala na proizvodnjo. Zaloga 30.4.1992 je bila 402,960 tone, konec maja pa 303,300 tone.

Jeklovarna je imela eksterne realizacije 99,56 milijona SLT, interne pa 9,92 milijona SLT. Ti prilivi ne omogočajo pozitivnega poslovanja, pokrijejo le materialne stroške, energijo in plače. V poletnih mesecih pa glede na sedanja naročila pričakujejo še manjšo proizvodnjo.

Iz Valjame so odpremili 4.366 ton izdelkov. Na težki progi so izvaljali 3.760 ton, na srednji progi 3.365 in na lahki progi 494 ton. Ob pomanjkanju vložka v prvi dekadi jih je močno oviralo pomanjkanje plina in okvare na napravah. Zaradi tega niso odpremili načrtovanih količin. Povečujejo pa se jim tudi zaostanki.

V Jeklovleku je primanjkovalo vložka v prvi polovici in konec

meseca, predvsem na brušenju in žici. Kljub 77-odstotno doseženemu planu je bila proizvodnja solidna. Zaostanek na brušenju so poskušali nadomestiti z luščenjem in vlečenjem. Imeli so premajhno odpremo, saj so izdelali okoli 100 ton materiala več, kot ga je bilo odprodanega iz špedicije.

V Kovačnico so šarže prihajale zadovoljivo. Tudi površina ingotov je bila bistveno boljša. Problem pa še vedno ostaja nepravočasno javljanje H2. Pri zalaganju ingotov jim povzročajo težave neporezane korenike, vendar je tudi tega manj. Sprejeli so 2100 t vložka (71 odstotkov izdelanega na 10 t EOP). Od tega so 3,8 odstotka odkovkov morali kontrolirano ohlajati in 38 ton homogenizacijsko žariti. Skovali so za 1722,3 tone odkovkov in toplotno obdelali 1210 ton. Iz obrata so odpremili 1337,8 tone, 813,4 tone za ekste in 521,6 tone za interne kupce. Skupne zaloge so se nekoliko zmanjšale, povečale pa zaloge gotovih izdelkov. Kapacitete so bile poprečno 70-odstotno zasedene. Dela primanjkuje za parna kladiva, na kovaškem stroju pa so zaradi strojeloma na blumingu prešli v zadnjem tednu v maju na trizemsko delo. Prisotnost na delu je bila 77,2-odstotna. 13 odstotkov zaposlenih je bilo na čakanju. Imeli pa so še težave z nabavo zemeljskega plina. Naročil je bilo za 1591 ton, od tega 680 ton za domači trg in 274 ton za izvoz ter 637 ton za interno prodajo.

V Strojih je potekala proizvodnja po planu. Odpremili so sproti. Največ težav je bilo pri valjih zaradi kasnitev dobav vložka iz Kovačnice in zastojev pri termični obdelavi ter zaradi zapore plina v vrednosti 150.000 DEM. Vsi ti zastoji pospešujejo kasnitve dobav in zapirajo tržišče. Še vedno

primanjkuje naročil pri vseh programih.

V Industrijskih nožih so operativni plan proizvodnje dosegli 100-odstotno, realizacijo pa v višini 82 odstotkov, predvsem zaradi težav pri plačilih kupcev iz Hrvaške in neodpremljenih izdelkov za BIH. V proizvodnji so imeli za 1352 ur zastojev, na brušenju za 432 ur, na grobi obdelavi pa za 920 ur. Zastoji so v glavnem posledica pomanjkanja dela.

Vzmetarna ni realizirala načrta, saj je bila prepovedana izdelava 20 ton vzmeti za ITAS Kočevje (ne plača).

PRODAJA NA DOMAČEM TRGU

Valjarna je dosegla 68 odstotkov količinske proizvodnje in 65 odstotkov vrednostne. Na YU trg so prodali 131 odstotkov količinske in 146 odstotkov vrednostne realizacije. Za domači trg niso dosegli planirane realizacije, predvsem zaradi okvare na blumingu in zaradi pomanjkanja plina.

V Kovačnici primanjkuje naročil. Dosegli so 74 odstotkov količinske in 92 odstotkov vrednostne realizacije. Na YU trg so prodali za 79 odstotkov količinske in 73 odstotkov vrednostne realizacije. Tudi v Kovačnici je bil izpad proizvodnje zaradi pomanjkanja plina.

Jeklovlek je dosegel 89 odstotkov količinske in 67 odstotkov vrednostne realizacije, na YU trg 51 odstotkov količinske in 132 odstotkov vrednostne realizacije. Rezultat bi bil ugodnejši, če ne bi primanjkovalo vložka.

V Orodjarni so presegli plan. Tonažno so dosegli 242 odstotkov in vrednostno 118,2 odstotka, saj so

odpremili količine zaostankov iz aprila. Razlika je zaradi večje količine grobo obdelanih lamel za Merkur - Pool.

Na slovenskem tržišču so Pnevmatični stroji dosegli 32,7 odstotka planirane blagovne proizvodnje in s tem 32,1 odstotka finančne realizacije. Položaj je bil slab zaradi nadaljevanja recesije in plačilne nesposobnosti. Rezultati na YU tržišču so bili ugodnejši, saj so v tonah dosegli 92 in v vrednosti 98,6 odstotkov. Posel so imeli s Hrvaško in nekaj kompencij za Makedonijo.

Vzmetarna je dosegla 51,3 odstotka količinske in 57,4 odstotka vrednostne realizacije. Na Hrvaškem so prodali za 123.000 SLT, kar je zelo malo.

Stroji so doma presegli planirano količinsko proizvodnjo za 189,6 odstotka in s tem vrednostno realizacijo za 44,8 odstotka. Razkorak je zaradi odpreme grobo mehansko obdelanih odkovkov in ulitkov. Veliko težav jim povzroča nepravočasna dobava vložnega materiala in zastoji pri termični obdelavi v Kalinici.

UVOZ

Uvozili smo za okoli 1.950.000 USD repromaterialov, surovin in rezervnih delov. Prek 86 odstotkov tega uvoza je bilo prek dolgoročnih kooperacijskih pogodb, delno tudi s poboti prek izvoznih firm in le minimalne količine prek direktnega uvoza ter s plačili prek poslovne banke.

S pridobitvijo bančne garancije je bilo mogoče redno in ažurno cariniti blago, vendar je potrebna disciplina tudi pri plačevanju zapadlih obveznosti, sicer lahko garant - A banka preklicke garancijo našemu špediterju Translogu.

ODSOTNOSTI

Delovni čas je bil izkoriščen 73,56 odstotno. Odsotnosti so znašale 26,44 odstotkov in so bile razdeljene tako:

- letni dopusti 6,19 %
- izred. plač. dopusti 0,50 %
- bolezn. 7,53 %
- druge pl. odsot. 12,20 %
- nepl. odsotnosti 0,02 %
- SKUPAJ 26,44 %

OP. Med drugimi plačanimi odsotnostmi je še vedno največ čakanja na delo doma.

Ure v podaljšanem delovnem času so znašale 0,80 odstotkov (v kumulativni 0,88) in so bile glede na april nižje za 0,05 odst. Tokrat so imeli največ nadur v TSD (5,17 odst.), sledijo Orodjarna 3,60 odst.; ETS 2,19 odst. Nad 1,00 odst. imajo SGV 1,37 odst.; Koncem 1,20 odst.; Strojgradnja 1,14 odst.; Valjarna 1,10 odst. Drugi so imeli manj kot odst. ur v podaljšanem delovnem času

Darinka Gradišnik

ODSTOTKI DOSEGANJA NAČRTOVANE PROIZVODNJE

	SKUPNA PROIZVODNJA		ODPRENA		FAKTURIRANA REALIZACIJA		IZVOZ		IZVOZ		DOMAČI TRG	
	TON	TON	TON	TON	SLT	SLT	\$	SLT	SLT	SLT	SLT	
	maj	zbir	maj	zbir	maj	zbir	maj	zbir	maj	zbir	maj	zbir
JEKLARNA	59,0	67,7	29,5	28,6	39,2	37,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
VALJARNA	57,5	68,4	76,7	80,1	103,9	97,9	63,4	59,0	89,1	77,6	135,2	134,8
KOVAČNICA	54,4	47,8	33,5	39,2	60,6	60,3	31,2	28,8	43,9	37,5	108,7	132,4
JEKLOVLEK	75,5	76,0	63,7	75,9	76,3	94,4	52,6	71,7	70,2	89,2	94,3	127,9
SK. METALURGIJA	58,4	66,7	62,7	66,1	84,5	84,6	58,8	59,9	81,6	77,8	120,8	131,6
JEKLOVARNA	60,1	63,8	86,0	77,0	117,8	87,0	104,6	78,4	146,6	102,5	99,6	83,6
TSD	95,8	97,0	87,0	91,4	109,4	93,4	101,3	87,2	142,4	113,3	0,3	70,1
ORODJARNA	231,0	152,3	218,6	158,0	100,9	113,1	0,4	39,2	0,6	52,1	244,7	207,5
PNEVMATSKI STROJI	37,0	32,0	35,2	35,6	72,7	62,0	14,5	36,7	20,7	47,7	78,5	115,8
VZMETARNA	46,5	52,1	34,4	55,4	54,7	72,4	80,4	96,6	112,2	118,6	45,0	64,9
SK. PREDELAVA	72,7	75,7	60,2	71,0	90,5	87,5	82,8	79,1	116,4	102,4	76,4	98,8
STROJI IN DELI	27,7	37,0	40,3	40,4	52,1	59,5	38,1	35,8	53,9	49,1	109,6	193,4
SKUPAJ ŽR	56,2	64,3	62,7	65,7	84,1	83,1	61,4	58,4	85,8	76,5	107,4	122,3
INDUSTRIJSKI NOŽI	153,6	93,4	70,1	83,6	105,7	103,7	85,4	86,0	119,1	113,0	138,5	140,1

"BEING PART OF YOUR FUTURE IS OUR SPECIALTY"

(Biti del vaše prihodnosti je naša specialnost)

S tem sloganom je opremljen vsak dopis in vsak proizvod našega novega znanca, firme HARRISON ALLOYS INC. iz države New Jersey, ZDA. Kdo je sploh ta firma, ki si upa celo s sloganom vstopati v prihodnost svojih kupcev, ne da bi pri tem omenjala kvaliteto, roke, cene itd.

Njenega predsednika g. Nicolaidisa je slučajno spoznal naš bivši dolgoletni sodelavec dr. Jože Rodič. V decembru 1991 ga je pripeljal na Ravne, kjer sta mu z generalnim direktorjem Kokaljem na hitro pokazala in predstavila metalurške obrate. Z obiskom je bil zelo zadovoljen, tako da je že v času od 28. 1. do 1. 2. 1992 prišla k nam skupina osmih strokovnjakov firme Harrison in si natančneje ogledala naš proizvodni proces. Na osnovi ogleda pa nam je g. Nicolaidis poslal predlog oz. preliminarno študijo za slovenski Joint Venture. V njej predlaga ustanovitev firme s 50 % startnega kapitala firme Harrison in 50 % Železarne Ravne.

Firma bi predelovala žico za grelne elemente in druge specialne zlitine. V začetku bi prihajal vložek iz ZDA, ko bi bila tehnologija izdelave v vseh stopnjah proizvodnega procesa osvojena, pa bi ga začela dobavljati Metalurgija.

Ob našem obisku v Ameriki smo se dogovorili naslednje:

1. Ustanovi se Joint Venture firma Harrison Ravne, d.o.o., registrirana na Ravnah. Firma Harrison izdelava predlog investicijske študije. Formira se ekipa iz predstavnikov Harrisona in Železarne Ravne, ki v roku 6 mesecev do 1 leta pripravi osnove za komercialno sodelovanje.

2. Firma Harrison bo pripravila do 30. 6. 1992 predlog dolgoročne pogodbe o poslovnem in tehnično - tehnološkem sodelovanju firme Harrison in Železarne Ravne.

3. Železarna Ravne pripravi in pošlje do 30. 6. 1992 izbor za nas zanimivih izdelkov, ki bi jih lahko prodajali na ameriškem trgu.

4. Po 15. 7. 1992 bodo predstavniki firme Harrison ponovno prišli na Ravne in z Železarno Ravne podpisali pogodbo.

Se nekaj podatkov o sami firmi:

Firma Harrison Alloys Inc. je bila ustanovljena leta 1985. Nastala je iz bivše firme Driver

Harris Alloys, ki ima še danes centralo v Ameriki in proizvodne firme v Evropi. Delež kapitala firme je razdeljen v razmerju

pravilo 80/20. To pa pomeni, da 80 % proizvodnje pokriva 20 % kupcev, 20 % proizvodnje pa ostalih 80 % kupcev. Ker imajo

Njihovo pravilo je prodaja direktnim odjemalcem, zato v glavnem svojih izdelkov ne prodajajo prek trgovskih hiš. Kupce imajo rangirane po grupah, zato so tudi za različne kupce prodajne cene za enak material različne.

Na koncu bi rad dodal še naslednje: Njihov osnovni moto je enostavnost in praktičnost!

Ničesar ne delajo in v nič ne investirajo, kar ne prinaša pozitivnega finančnega učinka, zato bi marsikateri Evropejec rekel, da njihov proizvodni proces sestavljajo stroji, ki bi morali biti že davno med starim železom. Vendar tu je proizvod (uporna žlica), ki se lahko tako po kvaliteti, rokavno kot cenovno enakovredno meri z največjimi in najkvalitetnejšimi proizvajalci na svetu. Za takšen proizvod pa navadno nihče ne vpraša, na kakšnih strojih je bil narejen, temveč samo preveri, ali je bil izdelan po postopku, ki mora biti skladen s predpisanimi standardi.

Upam, da je ta sestavek komu odprl novo pot razmišljanja o možnostih rešitve našega položaja, za katerega mnogi mislijo, da je brezizhoden.

Kristijan Zalesnik, dipl. inž.

400 vodstvo, 36 % delnic so odkupili zaposleni, 24 % delnic pa je v lasti bivše firme Driver Harris, ki pa nima pravice odločanja.

Firma ima zaposlenih 183 ljudi, od tega 121 v proizvodnji. Njihova letna proizvodnja znaša okoli 2500 ton posebnih zlitin.

Firmo sestavljajo naslednji obrati in službe:

- Jeklarna s štirimi indukcijskimi pečmi
- Valjarna profilov za konti valjarno (podobna je naši stari valjarni, ki je pogorela)
- Konti valjarna žice
- Jekloviek: a) žični del b) trakovi
- Vzdrževanje
- Kontrola in razvoj
- Komerciala
- Vodstvo.

Zanimivo je razmišljanje vodstvenih ljudi v firmi:

pri njih je kvaliteta pogoj kvalitete, ki so oostrejši kot splošni pogoji v standardih), pomembni postavki sta samo še rok izdelave in cena. Na rok izdelajo in odpemijo 96 % naročil, le 4 % je takšnih, kjer se s kupci dogovorijo o podaljšanju roka dobave. Za ceno pa pravijo, da mora v celoti pokrivati stroške izdelave, vendar mora biti tržna.

Za njihovo prodajo velja

zelo dobro urejeno spremljanje proizvodnje prek računalnika, imajo s svojimi 25 najvažnejšimi kupci dogovorjeno, da imajo leti s pomočjo računalnika direkten vpogled v vse proizvodne faze prek telefonske linije.

OSKRBA Z ENERGIJO V MAJU 1992

V mesecu maju smo od primarnih energentov nabavili zemeljski plin in propan - butan, medtem ko smo mazut rabili iz zaloge.

Zaradi neporavnanih obveznosti nam je Petrol omejil porabo zemeljskega plina, in sicer prvotno na 1.000 Sm³/h, nato pa smo lahko izrabljali toliko plina, kolikor smo ga zakupili. Zaradi zmanjšane dobave je bila okrnjena oskrba porabnikov tega plina. Da pa bi bila poraba čim bolj racionalna, vodimo dnevne kontrole porabe in jo po potrebi korigiramo.

Redukcije blažimo z nadomeščanjem, in sicer za ogrevne oz. žarilne peči s propan - butanom in za parne kotle z mazutom, vendar pa so bile tudi te zaloge tako majhne, da nam niso dosti pomagale.

Proizvodnja in oskrba porabnikov s sekundarnimi energenti je bila v redu.

V maju smo zbrali 143,9 m³ odpadne emulzije in iz nje pridobili 7,5 ton za kurjavo, v železarni in zunaj nje pa smo zbrali še 10,2 toni odpadnega olja.

Za redno obratovanje naprav in oskrbo porabnikov z energenti smo izvedli vse planirane preglede in sproti odpravljali okvare na energetskem omrežju in napravah.

V začetku maja smo po generalni obnovi in posodobitvi dali ponovno v obratovanje četrto žarilno peč v Kovačnici. Po podatkih, ki so razvidni iz prvih toplotnih obdelav, je bila obnova peči upravičena in koristna.

Ferdinand Kotnik, inž.

Železarna Ravne že od leta 1968 proizvaja za domači in svetovni trg raznovrstne eno- in dvostebne mehanske stiskalnice s silo pritiska od 400 do 25000 kN. V pogonski mehanizem vgrajuje tudi ekscenter z zobnikom (sl. 1).

Več let je bil ta ekscenter v celoti iz jeklene litine za poboljšanje. Čeprav je ta ustrezala mehanskim lastnostim, ima tri pomanjkljivosti:

- zaradi majhnega izplena je draga

razlogov (konstrukcijskih, mehanskih lastnosti itd.) ni bilo možno izogniti uporabi te kvalitete, je treba kose predgreti, uporabljati je treba

dilatacij. Koreni so varjeni s tanjšimi elektrodami $\varnothing 3,25$ mm, drugi zvari z elektrodami $\varnothing 5$ mm.

Hkrati so varili trije varilci s tremi varilnimi agregati "Uljanik". Varjenje je v presledkih trajalo tri dni v dopoldanski izmeni. Po vsakodnevem varjenju so zvarjenec vrnili v isto peč na napetostno žarjenje oziroma na predgretje za nadaljevanje varjenja. V času varjenja je zvarjenec v horizontalnem položaju.

Delo je bilo popolnoma strokovno opravljeno, nobenih pripomb ni bilo. Bilo je uspešno.

Kljub temu pa smo se odločili za spremembo tehnologije in postopka varjenja, saj je proizvodnja po stari tehnologiji predraga. Veliko časa izgubimo pri elektroobločnem varjenju zaradi zamudnega čiščenja žilindrov, nastale od plašča elektrode, ki je v globokem utoru za varjenje, in zaradi predgrevanja.

Stari postopek varjenja z oplaščeno nizkolegirano bazično elektrodno smo nadomestili s polavtomatskim elektroobločnim postopkom MAG (varjenje v zaščiti aktivnega plina CO 2 z žico VAC 60). Tako smo povečali produktivnost varjenja za 620 % oziroma skrajšali čas varjenja za 86 %.

Pri delu z novo tehnologijo so ostali deli za ekscenter z zobnikom popolnoma enaki, spremenili pa so se tehnologija in postopek varjenja ter dodatni materiali.

Če primerjamo staro tehnologijo z novo oziroma stari postopek ročnega elektroobločnega varjenja z oplaščeno nizkolegirano bazično elektrodno z novim polavtomatskim postopkom varjenja z žico pod

Kratice:

Pred. = čas predgretja za varjenje

Var. = čas varjenja

Dog. = čas dogretja po končanem varjenju oziroma čas napetostnega žarjenja

Temp. = čas ohranjanja temperature napetostnega žarjenja

Poleg že omenjenih so prednosti nove tehnologije še v manjši porabi električne energije, v 20-odstotnem prihranku dodanega materiala ter v sprostitvi agregatov in zmanjšanji potrebi po delavcih.

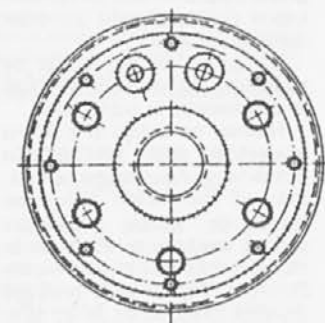
Najboljši dokaz za kvaliteto in zanesljivost nove tehnologije je obratovalni čas zobnika - od leta 1984 do danes. V tem času smo izdelali okoli 60 novih ekscentrov z zobnikom.

Primer je šolski vzorec, kakšne so še možnosti v manevru tehnoloških operacij, kar seveda zahteva široko in globoko strokovno znanje.

LITERATURA:

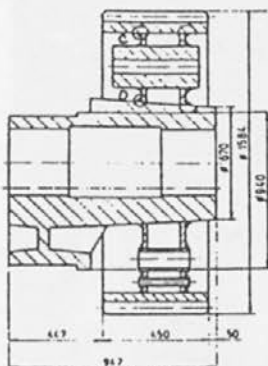
1. D. Seferijan: Metalurgija zavarivanja. "Građevinska knjiga" - Beograd 1969
2. V. Stanković: Mašinski materiali sa termičkom obradom. VTMS - Novi Sad 1969
3. I. Kerekeš: Osnovi livarstva. VTMS - Novi Sad 1972
4. Katalog Toplo valjani limovi. Slovenske železarne, Železarna Jesenice - Jesenice 1982
5. Katalog: Dodatni materiali za talilno varjenje. Slovenske železarne, Železarna Jesenice - Jesenice 1982
6. Katalog Čelici za cementacijo, nitriranje i poboljšanje. Slovenske železarne, Železarna Ravne - Ravne 1979

VARJENJE EKSCENTRA Z ZOBNIKOM

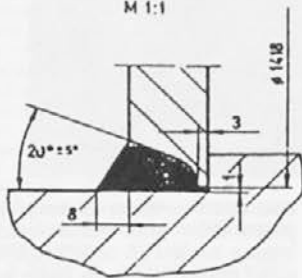
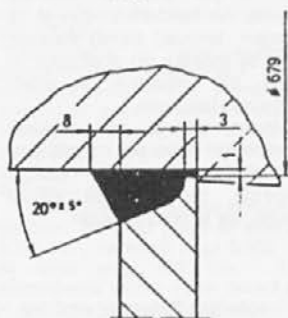
Detajl C

M 1:1

Detajl D

M 1:1

Slika 1

- zaradi poroznosti so pogosto potrebna popravila z navarjanjem, najpogosteje z ročnim elektroobločnim postopkom z oplaščeno bazično elektrodno

- izmečka je čez 25 %, na Zahodu nekaj čez 12 %.

Japonski strokovnjaki so začeli sestavljati podobne elemente z varjenjem iz posameznih delov (detajlov) in tako pocenili izdelek za 45 %.

V Železarni Ravne smo več kot desetletje izdelovali ekscentre tako, da smo jih kombinirali iz detajlov (jekla in jeklene litine) in jih ročno elektroobločno varili. Deli so bili naslednji: lita pest z ekscentrom, kovani ali zviti in varjeni venec za ozobje, diski iz valjane jeklene pločevine, uteži iz valjanega jeklenega okroglega profila in vezne cevi diskov (nizkoogljčna črna cev).

Težave je povzročal venec za ozobjenje iz jekla Č.1530, ki spada k teže varivim jeklom. To jeklo je nepriporočljivo za varjenje z ročnim elektroobločnim postopkom ali z drugim talilnim postopkom. Če se zaradi drugih

oplaščene bazične elektrode z optimalnim premerom, vnašati je treba manj energije, po končanem varjenju pa izdelek kontrolirano - počasi ohlajati.

Predgretje za varjenje

Zobnik z ekscentrom predgrejemo na okoli 350°C v plinski komorni peči "AMCO" z notranjimi dimenzijami 6,7 x 2,2

Dan	1				2			3			4			Skupni čas v h			
	Pred.	Var.	Dog.	Temp.	Var.	Dog.	Temp.	Var.	Dog.	Temp.	Pred.	Var.	Dog.	Temp.			
Stara tehnologija	8	3*8=24		16	3*8=24		16	3*8=24		10	8	72		42			
Nova tehnologija	8	3*3=9		7	-		-	-		-	8	9		7			

x 1, 6 m. Zaradi svoje mase (4334 kg) traja ogrevanje okoli 10 ur.

Varjenje venca za ozobjenje varimo z že izbrano elektrodno, sušeno 2 uri pri 250°C, na preskoke zaradi

zaščitnim aktivnim plinom CO 2, ugotovimo, da ima nova tehnologija (varjenje z žico VAC 60 pod zaščitnim plinom CO 2) več prednosti. V tabeli je primerjava časovnega odnosa med staro in novo tehnologijo.

7. D. Novaković: Tahnološko-kontrolni predpisi za varjenje. Slovenske železarne, Železarna Ravne - Ravne 1984

Dragan Novaković, dipl.inž.

KAKŠEN STIL VODENJA IZBRATI?

(Zapis s seminarja "Stili vodenja in organizacijska kultura")

V maju je dve soboti zapored vodstvenemu kadru Industrijskih nožev predaval dr. Bogdan Kavčič z Inštituta za trženje, ekonomiko in organizacijo iz Ljubljane. Seminar smo pripravili skupaj z Oddelkom za izobraževanje Železarne Ravne. Ker je bila snov zanimiva in koristna, povzemamo nekaj bistvenih ugotovitev s seminarja.

STILI VODENJA

Stil vodenja pomeni način, kako vodje uresničujejo svoje vloge oziroma naloge. Logično je vprašanje, kakšen stil dela imajo učinkoviti vodje in kaj vpliva na izbrani stil.

Na stil vodenja deluje šest dejavnikov: FILOZOFIJA VODENJA, SITUACIJA, NARAVA DELOVNIH NALOG, KARAKTERISTIKE VODENIH, OSEBNOSTNE LASTNOSTI IN KULTURA.

Pri FILOZOFIJI VODENJA upoštevamo dve dimenziji: pojmovanje, kaj je delo in kaj je vodenje in prepričanje o ljudeh.

Klasična organizacijska teorija je delavca pojmovala kot lenuha, ki se izogiblje delu in dela le, če je prisiljen in trdo kontroliran.

V samoupravljanju so bili delavci opredeljeni kot upravjalci in izvajalci obenem. Dejavnost vodilnih je bila reducirana le na tehnično koordinacijo razdeljenega dela. Sodobna teorija pa pojmuje delavca kot aktivnega človeka, ki išče delo in odgovornost.

Stil vodenja se mora prilagoditi SITUACIJI, v kateri vodja opravlja svoje delo. V normalnih razmerah se močno razlikuje od vodenja v izjemnih razmerah (naravne nesreče, vojno stanje).

Tudi NARAVA DELOVNIH NALOG in uporabljena tehnologija močno vplivata na izbrani stil vodenja.

Učinkovit stil vodenja je odvisen tudi od tega, kakšne so OSEBNOSTNE LASTNOSTI IN KARAKTERISTIKE VODENIH (prepričanje, vrednote, pričakovanja, znanja, delovne navade itd.) Njihova pričakovanja so povezana s skupnimi vrednotami kot sestavina ORGANIZACIJSKE KULTURE.

Ni stila vodenja, ki bi bil najboljši ali najučinkovitejši v vsakem času, v vsaki kulturi in v vsaki situaciji.

Ena izmed klasifikacij prikazuje različne stile vodenja kot kombinacijo vpliva nadrejenega in podrejenega na odločanje. Ena od skrajnosti je vodenje, kjer stoddotno odloča nadrejeni, in vpliva podrejenih sodelavcev na odločitve ni. To je avtoritarni stil. Nasprotna skrajnost pa je stil, kjer imajo na odločitve stoddotni vpliv sodelavci, podrejeni, skupine, vodja pa ga nima.

V tem konceptu razlikujemo naslednje stile vodenja:

- AVTORITARNI: odloča nadrejeni, pogosto s silo

- PATRIARHALNI: odloča nadrejeni, pogosto s pomočjo manipulacije

- INFORMIRAJOČI: odloča nadrejeni, uporablja prepričevanje

- SVETOVALNI: nadrejeni informira, podrejeni povedo svoje mnenje

- KOOPERATIVNI: skupina razvije predloge, nadrejeni izbere

- PARTICIPALNI: skupina avtonomno odloča o dogovorjenih okvirih

- DEMOKRATIČNI: skupina odloča avtonomno, vodja je le koordinator.

Ta klasifikacija stilov vodenja je enostavna in pregledna, zato tudi lahko razumljiva, vendar je v praksi vodenje veliko bolj zapleteno.

Druga zelo znana klasifikacija stilov vodenja upošteva usmerjenost na ljudi in na delovne naloge.

Vodja, ki je ekstremno usmerjen le na delovne naloge, ima stil 9-1, kar pomeni najvišjo oceno za usmerjenost na naloge in zelo nizko na ljudi. Povsem nasproten temu je stil 1-9, ki ima zelo nizko oceno za usmerjenost na naloge, najvišjo pa za usmerjenost na ljudi. Stil 5-5 je označen kot "srednja pot" in pomeni nekako uravnoteženo, zmerno usmerjenost vodje tako na ljudi kot na delovne naloge.

So še druge razvrstitve stilov, kot npr.:

SITUACIJSKI STIL - situacija določa uspešnost vodenja

TRANSAKCIJSKI STIL - tudi trgovski ali barantaški (npr.: vodja delavcu nekaj daje, če le-ta izpolni njegove ukaze)

TRANSFORMACIJSKI STIL - delovanje v smeri hotenja, prizadevanja zaposlenih za izpolnjevanje delovnih nalog.

ORGANIZACIJSKA KULTURA

Dosedanja proučevanja organizacijske kulture so upoštevala predvsem naslednje sestavine:

- VREDNOTE. So temeljna sestavina organizacijske kulture. Temeljne vrednote so lahko: zadovoljstvo stranke, kakovost proizvoda ali storitev, denar itd.

- TIPIČNI OBRAZCI VODENJA. V posamezni skupini in organizaciji je mogoče odkriti tipične specifične načine vodenja, skupne članom skupine. Posamezne vrstine vodenja se združujejo v tipične obrazce. Ali se npr. zaposleni med seboj tikajo ali vikajo, kličejo po imenih ali po položajih itd.

- VZORNIKI. V mnogih organizacijah tudi pri nas obstajajo nekakšni idealni modeli voditeljev ali delavcev. Pogosto so to ustanovitelji in prvi voditelji firm, če so bili zelo uspešni.

- OBIČAJI IN OBREDI. Sem sodijo pri nas različne proslave organizacijskih obletic, način praznovanja posameznih večjih uspehov, vrsta dogodkov, ki so deležni posebne obravnave itd.

- KOMUNIKACIJE. Gre za načine predvsem neformalnega komuniciranja in odnosa neformalnega do formalnega komuniciranja, ki se razvije v organizaciji. V tem pogledu je obstoj in vrsta govorice, čenč itd. značilna sestavina organizacijske kulture.

- PROIZVODI IN STORITVE. Pri nekaterih preučevanjih so organizacijsko kulturo enačili s proizvodnim programom. Prehod na nov proizvodni program zahteva pogosto tudi bistvene spremembe v obnašanju, vrednotah itd.

Različni avtorji organizacijsko kulturo klasificirajo na različne načine. Za ilustracijo navajam Handyjevo klasifikacijo:

- KULTURA MOČI. Ponazarja jo s pajkovo mrežo, kjer vse niti (vzvodni moči) izhajajo iz centra. Gre torej za avtorsko organizacijsko strukturo in centralizirano oblast z močnim osrednjim oblastnikom ("pajkom").

- KULTURA VLOG. Simbolično jo ponazarja z grškim templjem, kjer je streha (vrh) na močnih stebrih. Ta kultura je značilna sestavina birokratskega tipa organizacij.

- KULTURA NALOG. Ponazarja jo mreža, njen sinonim pa je matična ali tudi projektna organizacija. Poudarek je na opravljenih delovnih nalogah in vse je podrejeno temu principu.

- KULTURA OSEBNOSTI. To kulturo avtor simbolično prikazuje kot galaktično meglico z nekaterimi redkimi svetlimi zvezdami. Gre za kulturo, kjer je posameznik najvažnejši. Organizacija, ki sestoji iz takšnih redkih "primadon", je podrejena posamezniku.

V organizaciji ni mogoče izvesti večjih sprememb, ne da bi hkrati prišlo do spremembe organizacijske kulture.

Povezave med uspešnostjo organizacije in njeno organizacijsko kulturo so povečale zanimanje za postopke spreminjanja organizacijske kulture. Temeljni model, ki ga še danes pogosto uporabljajo, je že leta 1958 razvil K. Lewin. Model predvideva tri stopnje: "odmrznitev" starega, kar pomeni pripravo in uvedbo novih ukrepov (zamenjava vodstva, opustitev posameznih dejavnosti itd.), "premik", ki pomeni praktično uporabo novega v daljšem obdobju, ter "zamrznitev" kot trajno uporabo uvedenih sprememb.

PRAKTIČNI DEL SEMINARJA

Del seminarja je potekal v skupinah ali "workshopu", kjer smo izpolnjevali različne vprašalnike. Namesto zaključka naj navedem le naše odgovore na vprašanje "KATERE VREDNOTE SO NAJBOLJ POMEMBNE ZA NADALJNJI RAZVOJ INDUSTRIJSKIH NOŽEV." Zapisali smo:

- storili bomo čim več za pridobitev novih naročil

- naš cilj so visokokakovostni izdelki

- prizadevali si bomo za dobro počutje naših zaposlenih

- nadaljevali bomo z izobraževanjem zaposlenih

- poudarek bo na timskem delu

- prisotna bo ekološka osveščenost

- ob profitu bomo upoštevali tudi druge vrednote (socialne, družbeni standard itd..)

OB OBLETNICI REGISTRACIJE STANOVANJSKEGA PODJETJA

Bila je v prvih dneh junija. Ustanovitev je temeljila na takratnem zakonu o podjetjih ter medsebojnem dogovoru Železarne Ravne in IS občine Ravne. Stanovanjsko podjetje naj bi zagotavljalo predvsem enotno stanovanjsko politiko in delalo v interesu obeh strank. V njem bi naj imela Železarna-Ravne 80%, SO Ravne pa 20% kapitalskega vložka in temu ustrezno upravljalni vpliv.

Ob registraciji zaradi takrat veljavne stanovanjske zakonodaje dogovora ni bilo mogoče v celoti realizirati. Občina je bila lahko le soustanoviteljica javnih podjetij, čeprav smo želeli ustanoviti mešano podjetje, d.o.o. V registru podjetij je kot 100% in edini ustanovitelj podjetja vknjižena Železarna Ravne, občini je pogodbeno zagotovljena naknadna vknjižba njenega deleža. Kljub takšni registraciji in vknjižbi lastništva podjetja je njegova upravljalna struktura ostala v okvirih prvotnih dogovorov. Tako je upravni odbor podjetja sestavljen iz štirih delavcev Železarne Ravne in enega predstavnika SO Ravne na Koroškem.

Na eni zadnjih sej delavskega sveta Železarne je bilo na novo ustanovljeno podjetje v celoti prenesen stanovanjski sklad, vključno z vsemi samskimi domovi. Vsi viri in sredstva so bili preneseni s stanjem na dan 31. 12. 1990. Skupščina občine je na novo ustanovljeno podjetje prenesla lastnino vseh delovnih in obratnih sredstev ter zaposlenih, ki so opravljali delo na področju stanovanjskega gospodarstva. V delovno razmerje so bili sprejeti tudi trije delavci, ki bi se po mnenju in sklepu IS SO morali zaposliti v novo nastalem Stanovanjskem podjetju Rudnik Mežica.

V letu dni je podjetje prevzelo obveznosti občinskega stanovanjskega podjetja in tudi prenesenega stanovanjskega sklada Železarne Ravne. Doživelo je korenite spremembe zakonodaje. V kratkem času smo se morali iz upravljalca spremeniti v upravnikove večstanovanjskih hiš, se prvič po vojni pričeti tržno obnašati in sprejeti pravne posledice lastnika stanovanj.

Tako kljub novi zakonodaji ostaja naš osnovni cilj vzdrževanje lastnih stanovanj in upravljanje stanovanj za druge lastnike. Stanovanjski fond, s

katerim gospodarimo, želimo ohraniti in vzdrževati, vsaj v takšni meri, da bodo v naših stanovanjih in v stanovanjih, ki jih upravljamo, bivalne razmere ostale normalne ali postajale znosnejše.

ODKUP STANOVANJ POD PRIČAKOVANJI

Z zakonsko možnostjo poceni prodaje stanovanj smo glede na slab ekonomski položaj zaposlenih v Mežiški dolini pričakovali 15 do 20% prodaje celotnega stanovanjskega fonda. V okviru teh vsot smo tudi načrtovali pridobivanje novih stanovanjskih enot, toda do 15. 6. 1992 je bilo vplačanih in sklenjenih 140 kupoprodajnih pogodb, kar predstavlja 7,4% našega sklada. S tem smo dobili, 5.585.229 SLT prihodkov, ki jih bomo namenili prednostno za pridobivanje novih stanovanj in za prenovitev samskega doma Čečovje 24. Preostanek bo za izplačila 30% odpravnin po izpraznitvi stanovanj v dveletnem pozakonskem obdobju.

Vzrok za majhen nakup stanovanj je mogoče iskati tudi v eni od najnižjih slovenskih najemnin. Mesečna najemna ne dosega niti polovice mesečnega obroka pri obročnem odplačilu stanovanja pri dvajsetletni odkupni dobi. Zaradi tega imetniki stanovanjske pravice za uporabo enakovrednega stanovanja dajejo bistveno manj sredstev kot njihovi lastniki. Lastniki so s pridobitvijo stanovanja sicer res neodtujljivo pridobili nepremičnino, z njo pa tudi vse obveznosti in stroške, kot so stroški upravljanja in vzdrževanja stanovanja in skupnih naprav večstanovanjske hiše.

Z njimi smo pričeli tudi sklepati pogodbe o upravljanju v večstanovanjskih hišah, ki so jih kot solastniki po zakonu dolžni skleniti z enim od registriranih upravnikov.

Res je, da zakon daje možnost proste izbire upravnikova, vendar je v občini za to dejavnost registriranih le malo pravnih in fizičnih oseb. Kljub temu zakon daje tudi možnost določitve upravnikova v nepravnem sodnem postopku, v katerem je odločilna vloga

lastnikov pretežnega deleža stanovanj v posamezni stanovanjski hiši.

Lastniki bodo upravniku plačevali stroške upravljanja in druge dogovorjene stroške v obliki mesečne akontacije. Ob koncu obračunskega obdobja bo izveden z njimi poračun vplačil in dejansko nastalih stroškov. Še enkrat opozarjamo, da v etažni najemni, obračunani v Stanovanjskem podjetju Ravne, niso zajeti stroški vzdrževanja stanovanj in obratovalni stroški skupnih delov stavbe ter funkcionalnih zemljišč.

Po zakonu je upravnik dolžan na račun lastnika odpraviti vse napake, ki bi lahko povzročile škodo in ogrozile zdravje in življenja ljudi. Takšne posege smo že izvajali na elektro instalacijskih napeljavah na Čečovju in se pri tem srečali z razumljivo ogorčenimi lastniki pravkar kupljenih stanovanj. Ti so namreč bili obremenjeni z bistveno večjim enkratnim stroškom, kot bi znašala njihova celoletna najemna stanovanj.

IZREDNO NIZKE NAJEMNINE

V preteklih dveh mesecih smo z najemniki sklepali novo najemno pogodbo. To smo združili tudi s pregledom stanovanj. Ugotovljamo, da je vzdrževanost stanovanj sorazmerno dobra, razen nekaterih primerov neprimerne uporabe in zanemarjenosti stanovanja. Poleg tega ugotovljamo, da v najemnih stanovanjih bivajo tudi ljudje, ki nimajo stalnega bivališča v občini Ravne ali pa nimajo delovnih dovoljenj v skladu z zakonom o tujcih. Rešitev tega problema pričakujemo z uveljavitvijo zakona o tujcih. Z njim bodo razrešeni tudi problemi tujcev, ki imajo stanovanjsko pravico v RS, delajo v tujini in nimajo našega državljanstva.

Pri gospodarjenju s stanovanji je naš osnovni problem v tem, da sedanje najem-

nine ne zagotavljajo normalne reprodukcije. Sedanje najemnine v občini pokrivajo le 74% predpisane letne amortizacijske stopnje in zagotavljajo le 45% potrebne finančne realizacije. Zaradi tega pričakujemo ob koncu leta več kot 60.000.000 SLT izgube - zaradi nepokrite amortizacije. Nizke najemnine omogočajo le najnujnejše vzdrževalne posege.

IS SO smo predlagali, da v juniju dovolijo povečanje stanovanjskih najemnin s faktorjem 2,03 v enkratnem znesku.

V stanovanjskem podjetju smo kot odločilno bilko že januarja pričakovali republiško metodologijo o oblikovanju neprofitnih najemnin. Rešila naj bi vprašanje enotnega oblikovanja najemnin. Poleg naštetih problemov z neekonomskimi stanarinami nas zakonodaja obvezuje za vračilo realne vrednosti v preteklosti vplačanih lastnih udeležb (te v juniju znašajo okoli 57.500.000 SLT) in za izplačilo 30% vrednosti stanovanj ob njihovi izpraznitvi. Ta obveznost bo po ocenah v dveletnem obdobju znašala okoli 40.000.000 SLT.

Vse obveznosti bo s prilivi stanovanjskega podjetja res težko obvladovati in bo naš osnovni kratkoročni poslovni cilj ohraniti finančno likvidnost na račun zmanjšanih vzdrževalnih posegov.

Zavedamo se, da to dolgoročno pomeni propad že tako slabega stanovanjskega fonda in lahko povzroči mnogo večje prihodnje vzdrževalne stroške, najemnikom nalaga dodatne stroške porabe energije ter mnogo drugih nevšečnosti. Zato vidimo rešitev le v tem, da najemnine dosežejo nivo zagotavljanja normalne reprodukcije, podjetje pa mora iskati vse možne vire financiranja v svojih spremljajočih dejavnostih in razpoložljivih kadrovskih potencialih.

Stojan Gerdej, direktor
S Stanovanjskega podjetja
Ravne na Koroškem

IZ DRUŠTVENIH DEJAVNOSTI

DRUŠTVO KADROVSKIH DELAVCEV KOROŠKE REGIJE ZA UVELJAVITEV KADROVSKE FUNKCIJE

DRUŠTVO KADROVSKIH DELAVCEV KOROŠKE REGIJE želi s svojo programsko usmeritvijo:

- spodbujati, uveljavljati in usmerjati v uresničevanje večje strokovnosti in vloge kadrovske in zaposlovalske funkcije ter dejavnosti
- spodbujati strokovni in etični razvoj kadrovskih delavcev
- spodbujati znanstvenoraziskovalno delo na področju kadrovske dejavnosti
- spremljati in organizirati izobraževanje, usposabljanje in izpopolnjevanje kadrovskih in raziskovalnih delavcev
- nuditi pomoč članom pri izvrševanju njihovih nalog.

Društvo je bilo ustanovljeno leta 1986. Združuje kadrovske delavce in druge strokovnjake, ki se ukvarjajo z delovnimi razmerji, analiziranjem kadrov, sistemizacijo delovnih mest, vrednotenjem dela, izobraževanjem ipd. Svoje člane imamo v vrstah vodij kadrovskih služb, direktorjev, ravnateljev, skratka strokovnjakov, ki delajo z ljudmi in za ljudi. Trenutno nas je v društvu okrog 90. Vključeni smo v Zvezo kadrovskih delavcev Slovenije.

Društvo vodi sedemčlanski izvršni odbor. V mandatnem obdobju 1991-1993 ga sestavljajo: predsednik Janko Kolar (vodja kadrovske - splošne službe v Armaturah Muta), tajnica Sonja Lakovšek - Kos (vodja Zaposlovanja v Železarni Ravne), blagajničarka Ivana Prisljan (strokovna delavka v Železarni Ravne) ter člani: Samo Šavc (vodja Kadrovske - splošne službe v Monterju Dravograd), Draga Gornjec (vodja Kadrovske - socialne službe v Tovarni meril Slovenj Gradec), Rajko Stropnik (vodja Kadrovske - splošne službe v Palomi Prevalje) in Julita Pušnik (kadrovik v Tovarni Muta).

Program, ki smo si ga zastavili v IO za leto 1992, je kratek, vendar pester in vsebuje:

1. organizacijo strokovnih posvetov in seminarjev
2. spremljanje, proučevanje in izmenjavo izkušenj
3. organizacijo strokovnih ekskurzij in srečanj, katerih namen je praktično spoznavanje kadrovske - organizacijskih služb
4. sodelovanje z drugimi institucijami, društvi ter zvezo.

Društvo je trenutno najbolj aktivno na področju izobraževanja. Z organizacijo strokovnih posvetov o aktualnih temah in novostih zakonodaje omogočamo udeležbo najširšemu krogu kadrovskih delavcev na Koroškem. Tako jim ni treba potovati v Ljubljano ali v druge kraje po Sloveniji, pa tudi koticizacijo poskušamo prilagoditi finančnim razmeram, v katerih je večina podjetij na Koroškem.

Decembra lani smo organizirali strokovni posvet na temo "Kako

do stanovanja- aktualne teme izvajanja stanovanjskega zakona"; konec marca nam je "Novo slovensko pokojninsko in invalidsko zakonodajo" predstavil namestnik generalnega direktorja SPIZ Ljubljana; v maju smo se seznanili s predlogi "Novega lastninskega preoblikovanja podjetij" - temo je podal predstavnik Gospodarske zbornice Slovenije. Takoj po sprejetju zakonodaje nameravamo organizirati strokovni posvet na temo zaposlovanja tujcev.

Izrazitejših problemov za zdaj nimamo. Novo vodstvo ima veliko volje in elana za delo. Radi bi, da bi v naše delo aktivno vključili več članov. Z željo, da bi se povečal občutek pripadnosti ter da bi navezali čim tesnejše stike med člani, smo se letos odločili tudi za tisk članske izkaznice ter osebno pobiranje članarine preko poverjenikov. Ko si bo društvo finančno opomoglo, nameravamo za vse člane organizirati strokovno ekskurzijo in družabno srečanje.

Sonja Lakovšek - Kos, tajnica DKD

katerimi želi olajšati položaj sladkornih bolnikov. Ob letošnjem dnevu sladkornih bolnikov je v Rogaški slatini organiziralo srečanje, ki so se ga mimo članov diabetičnih društev udeležili tudi zdravstveni delavci in proizvajalci dietnih živil za sladkorne bolnike - ob slovenskih tudi avstrijsko - nemška firma Schneekoppe.

DRUŠTVO SLADKORNIH BOLNIKOV v občini Ravne bo letošnjo jesen praznovalo petletnico delovanja. Pri podjetjih in obrtnikih so že začeli zbirati sredstva za organizacijo proslave in strokovnih predavanj. Pripravljajo pa tudi akcije za aktivnejše družabno in rekreativno življenje svojih članov.

Društvo šteje 246 članov, vendar tajnica Ida Topler meni, da to še daleč ne predstavlja števila vseh sladkornih bolnikov v Mežiški dolini. V sami Železarni Ravne je zaposlenih 93 delavcev s to boleznijo, treba je pa še upoštevati, da je največ diabetikov upokoencev, precej pa je tudi otrok in mladostnikov. Vzrokov za to, da se sladkorni bolniki v svoje društvo ne včlanjujejo bolj množično, je več, med njimi tudi ta, da nekateri nočejo biti na zunaj zaznamovani in hočejo obdržati skrivnost o svoji bolezni zase. To pa kaže na to, da sladkorno bolezen pri nas premalo poznamo in jo kot družba nepravilno obravnavamo.

Sladkorna bolezen, ki se pojavlja v lažjih in težjih oblikah, zahteva od vsakega obolelega

veliko discipliniranost v prehrani in načinu življenja. Osveščen sladkorni bolnik, ki pravilno "vodi" svojo bolezen, lahko živi normalno in aktivno življenje in je koristen družbi enako kakor drugi. Mora pa v svoje življenje vložiti več, kajti potrebuje kvalitetno, čez dan pravilno razporejeno prehrano, in ne sme prestopiti urnika zdravljenja. Če se v določenih okoliščinah to zgodi, navadno potrebuje pomoč drugih, zato bi bilo nujno, da bi bili o pojavih v zvezi s sladkorno boleznijo (slabost, koma) poučeni tudi zdravi ljudje. Vsak sladkorni bolnik pa bi moral imeti pri sebi izkaznico ali na verižici obešen medaljon z navodili, kako mu je mogoče pomagati.

Družba bi morala sladkornim bolnikom pomagati s tem, da bi jim omogočala zaposlenost, ki jim zelo veliko pomeni, ter da jih ne bi obremenjevala z obdavčenjem že tako drage, njim nujno potrebne dietne hrane. Nujno bi bilo treba izboljšati tovrstno preskrbo v trgovinah in ponudbo dietne hrane v gostinskih lokalih.

Ob svetovnem dnevu sladkorne bolezni lahko rečemo le: Zadnji čas je, da to bolezen sprejmemo kot del naše stvarnosti, ki je za bolnike v naših razmerah še težja kot drugod. In če smo ljudje, bomo tem bolnikom pomagali kot posamezniki in kot družba.

Mojca Potočnik

OB SVETOVNEM DNEVU SLADKORNE BOLEZNI

Sladkorna bolezen ali diabetes je ena tistih bolezni, ki se v sodobnem svetu najbolj širi - vsakih 15 let se število bolnikov podvoji - in poleg raka ter bolezni srca in ožilja najbolj ogroža zdravje človeštva. Sama bolezen ni več smrtna, odkar poznamo zdravljenje z insulinom, vendar v kombinaciji z drugimi boleznimi povzroča zaplete, zaradi katerih je zdravljenje oteženo, posledice bolezni pa so lahko hujše kot pri navadnih bolnikih. Najhuje pri sladkorni bolezni je to, da je ni

mogoče odpraviti. Bolnik, pri katerem jo ugotovijo, jo mora sprejeti kot del sebe in se naučiti živeti z njo, enako bi morala storiti njegova okolica.

Svetovna zdravstvena organizacija (WHO) in Mednarodna organizacija za diabetes (IDF) sta leta 1990 v Saint Vincentu v Italiji razglasili 27. junij za svetovni dan sladkorne bolezni.

Tudi slovenski diabetiki, ki jih je več kot 65 tisoč, imajo svoje združenje, ki izdaja svoj časopis in vodi razne dejavnosti, s

KULTURA

PRIREDITVE V MAJU IN JUNIJU

Od 9. maja do konca junija je bila v Likovnem salonu na Ravnah odprta razstava o Mežiški dolini. Pripravil jo je Delavski muzej Ravne in predstavlja vsebinski povzetek knjige, ki jo je napisala etnologinja Karla Oder.

14. maja je bilo na Ravnah občinsko srečanje otroških in mladinskih zborov **Naše pesmi naj donijo**. Sodelovalo je le pet otroških in dva mladinska zbora, kar je v 28 letih srečanj najskromnejša udeležba. Zaskrbljujejoče je, da nobena ravenska srednja šola nima pevskega zbora.

15. maja sta za slavnostno sejo občinske skupščine v Kotljah, kjer so ob občinskem prazniku podelili občinske nagrade in priznanja ter Prežihove plakete, pripravili **kulturni spored PIKUD** in MKUD OŠ Koroški jeklarji Ravne. Nastopili so: mladinski pevski zbor, plesni skupini Gaudeamus in Pastirci ter recitatorji.

16. maja je bil v farni cerkvi na Prevaljah **orgelski koncert** učencev iz razreda prof. Huberta Berganta na Akademiji za glasbo v Ljubljani.

22. in 23. maja so bile od Črne do Raven predstave lutkovnega abonmaja. Lutkovna skupina UŠ iz Ljubljane je prikazala igrico Josefa Čapka **Kužek in muca**.

23. maja je bil v Družbenem domu na Prevaljah **letni koncert** mešanega in moškega zbora DU Prevalje. Sodelovale so Zdovčeve dečve iz Koprivne.

25. maja so učenci glasbene šole v Titovem domu na Ravnah pripravili lep **Koncert mladih**.

28. maja je bil v mežiški telovadnici sklepni koncert šolskih zborov Koroške regije **Koroška poje**. Nastopili so otroški zbori iz Črneč, Mežice, Mišlinje, Ribnice na Pohorju, z OŠ Koroški jeklarji ter mladinski zbori OŠ Koroški jeklarji,

Šentjanž in 1. OŠ Slovenj Gradec.

29. maja je bila v športni dvorani na Ravnah prireditve **Z valčkom in polko po Koroški**, na kateri je nastopila vrsta narodnozabavnih ansamblov. Organiziral jo je sindikat Tehniškega sektorja v Železarni Ravne in izkupiček namenil za gradnjo glasbenega doma. Ker je prireditve lepo uspela, so ravenski godbeniki organizatorjem navdse hvaležni za prispevek, ki pomeni odskočno desko za začetek gradnje. Delavci Stavbenika naj bi začeli z delom prve dni julija.

30. maja je bil v Črni letni **koncert mešanega zbora Mato**, ob njem pa je nastopil Črnjanski oktet.

31. maja je bil v farni cerkvi na Prevaljah **koncert** vrhunskih glasbenih umetnikov - Stanka Arnolda (trobenta), Olge Gracelj (sopran) in Maksa Strmčnika (orgle). Sodeloval je domači mešani pevski zbor pod vodstvom Jožka Kerta.

5. junija je **Oktet TRO** priredil v Družbenem domu na Prevaljah **koncert ob svoji 25-letnici**. Gost večera je bil basist Ladko Korošec.

7. junija je bil v cerkvi na Lešah **letni koncert moškega zbora Vres**. Poslušal ga je tudi skladatelj Pavle Merku, avtor skladbe Stabat mater, katere krstno izvedbo je zbor za dirigentko Almiro Čegovnik nastudiral. Na Vresovem koncertu je nastopil tudi mešani zbor Hugo Wolf iz Slovenj Gradca.

20. junija so se kulturni amaterji občine Ravne srečali na družabni prireditvi **Zaplešimo v poletje**. Bila je na Lešah.

24. junija je **folklorna skupina Sentanel** praznovala **10. obletnico** delovanja. Na prireditvi, ki je bila pri lipah v Šentanelu, so sodelovali Šentanelski pavri in folklorna

- (Zgodovina likovne umetnosti v Zahodni Evropi ; 3)
 Cvetko, A.: Nova ureditev pokojninskega in invalidskega zavarovanja. - Ljubljana, 1992. - (Aktualna tema)
 Černe, M.: Čebulnice. - Ljubljana, 1992. - (Zbirka nasvetov ; 40)
 Ečimovič, T.: Polž in polžereja. - Ljubljana, 1992. - (Zbirka nasvetov ; 37)
 Fulghum, R.: Vse, kar moram vedeti, sem se naučil v vrtcu : navadne misli o navadnih rečeh. - Ljubljana, 1992
 Glas, M. - B. Kovač - Z. Reič : Ekonomija i politika tržišnog društva. - Ljubljana, 1992
 Grmič, V.: Kristjan pred izzivi časa. - Maribor, 1992
 Gross, M. - A. Szabo : Prema hrvatskome građanskom društvu. - Zagreb, 1992. - (Plava biblioteka)
 Jackson, A. - D. Day : Du Mont's Handbuch zur Pflege und Restavrierung von Antiquitäten. - Koeln, 1992
 Jan, I.: Odstrte zavese : okupator in gorenjsko domobranstvo. - Ljubljana, 1992. - (Knjižnica NOV in POS ; 58)
 Jerše, M.: Priročnik za srčne bolnike. - Ljubljana, 1992
 Jezuiti na Slovenskem : zbornik simpozija. - Ljubljana, 1992. - (Redovništvo na Slovenskem ; 3)
 Kedourie, E.: Spain and the Jews. London, 1992
 Krševan, M.: Vstop v krščanstvo drugače. - Ljubljana, 1992
 Knez, M. - N. Zupan : Minerali v slovenskih kraških jamah. - Postojna, 1992
 Kompare, B.: Modeliranje deževnega odtoka iz urbaniziranih povodij. - Ljubljana, 1991
 Košak, M.: Paradox. - Izola, 1992
 Košir, F.: Carinski zakon : prečiščeno besedilo. - Ljubljana, 1992
 Kralj, J.: Politika podjetja v tržnem gospodarstvu. - Maribor, 1992
 Lepa Slovenija. - Ljubljana, 1992
 Ljhart, A.: Demokracija u pluralnim društvima. - Zagreb, 1992. - (Biblioteka Dominantne ideje)
 Marija Terezija in Slovenci. - Ljubljana, 1992. - (Zbirka Znanje)
 Mednarodno zasebno pravo : komentar zakona. - 2. dopol. izd. - Ljubljana, 1992
 Michaeli-Achmuehle, P.: Vrtni leksikon. - Ljubljana, 1992
 Mihelič, M.: Ekonomika poslovanja za inženirje. - Ljubljana, 1992
 Miklavčič, B.: Modelirstvo v usnjeni galanteriji. - Ljubljana, 1992
 Page, S.: Kako poiščemo pravega partnerja. - Ljubljana, 1992
 Parker, S.: Kako stvari delujejo. - Maribor, 1992
 Pascal, A.: Richtih Tueren, Fenster und Tore einbauen. - Muenchen, 1992
 Pibernik, F.: Razmerja v sodobni slovenski dramatik. - Ljubljana, 1992. - (Knjižnica Mestnega gledališča ljubljanskega ; 114)
 Predpisi o agrarni reformi, nacionalizaciji in zaplembah premoženja (po drugi svetovni vojni). - Ljubljana, 1992
 Pretnar Igor, gledališki in filmski ustvarjalec. - Ljubljana, 1991. - (Dokumenti Slovenskega gledališkega in filmskega muzeja)
 Puhar, A.: Slovenski avtoportret 1918-1991. - Ljubljana, 1992
 Renčelj, S.: Domače dobrote - domiselno in vabljivo. - Ljubljana, 1992
 Singer, M.: Krivično pravo i kriminologija. - Zagreb, 1992. - (Biblioteka Posebna izdanja/Globus)
 Sloterdijk, P.: Kritika ciničkoga uma. - Zagreb, 1992. - (Biblioteka Posebna izdanja/Globus)
 Splošna medicina : načela in tehnike. - Ljubljana, 1992
 Strandh, S.: Die Maschine : Geschichte, Elemente, Funktion, ein ezyklopaedisches Sachbuch. - Augsburg, 1992
 Stuehmer, R.: Naravne zdravilne moči. - Ljubljana, 1992
 Švajncar, J. J.: Vojna in vojaška zgodovina Slovencev. Ljubljana, 1992
 Thomas More, krščanski humanist. - Celje, 1992. - (Religiozna misel ; 4)
 Valenčič, V.: Zidje v preteklosti Ljubljane. - Ljubljana, 1992
 Varčujmo z energijo : nasveti za smotno rabo. - Ljubljana, 1992
 Vrabl, S.: Bolezni in škodljivci jagodičevja. - Ljubljana, 1992. - (Zbirka nasvetov ; 41)
 Z informatiko v Evropo. - Ljubljana, 1992
 Za šolo novih odnosov.Zbornik. - Ljubljana, 1992
 Zgonec, S.: Vrtnice. - Ljubljana, 1992. - (Zbirka nasvetov ; 39)

NOVE KNJIGE V KOROŠKI OSREDNJI KNJIŽNICI RAVNE

- Akvinski, T.: Razgovor s pravoslavnima i muslimanima. - Zagreb, 1992. - (Biblioteka Posebna izdanja/Globus)
 Baš, A.: Oblačilna kultura na Slovenskem v 17. in 18. stoletju. - Ljubljana, 1992
 Beaugrande, R. A. de: Uvod v besediloslovje. - Ljubljana, 1992
 Blume, M.: Cote d'Azur : Inventing the French Riviera. - London, 1992
 Bogner, H.: Richtig Feuchtigkeitschaeden erkennen und beheben. - Muenchen, 1992
 CADdy A1 : arhitektura. - Kamnik, 1992
 Cankar, I. z.: Razvoj stila v dobi renesanse. - Reprint izd. iz leta 1936. -

Jubilejne igre slovenskih poklicnih gasilcev

Podjetju Zaščita v Železarni Ravne je pripadla posebna čast, da je dobilo organizacijo jubilejnih 10. delovno-športnih iger poklicnih gasilcev Slovenije. Prireditev je bila v soboto, 13. junija, na Ravnah. Tekmovanje je potekalo na objektih DTK.

Kljub slabemu vremenu je prišlo na Ravne 12 ekip, in to iz Ajdovščine, Celja, Jesenic, Kranja, Krškega, Lendave, Ljubljane, Maribora, Nove Gorice, Novega mesta, Sežane in z Raven. Kot opazovalci so prišli na prireditev gasilci iz Postojne, manjkala pa je ekipa iz Kopra, kjer so gasilci ta dan stavkali.

Delovno-športne igre so ena od priložnosti za utrjevanje psihofizične in strokovne pripravljenosti poklicnih gasilcev. Ta ni zanemarljiva, saj pomeni temeljita pripravljenost ob interventnih trenutkih lastno varnost gasilca in hkrati zagotovilo za uspeh posredovanja.

Pobudnika tega vsakoletnega delovno-športnega srečanja poklicnih gasilskih enot sta bila Franc Černelič in Alojz Valant iz Krškega, zato so bile tudi prve igre leta 1983 v Krškem, potem pa so jih po vrsti organizirali še: Kranj (Gasilsko-reševalna služba), Novo mesto, Celje (Zavod za požarno reševalno in tehnično službo), Ljubljana (Gasilska brigada), Ajdovščina, Maribor, Koper, Jesenice in letos Ravne. Navadno se je na njih zbralo okoli 160 tekmovalcev.

PRIREDITEV JE USPELA

O poteku tekmovanj in celotne prireditve je predsednik organizacijskega odbora Benjamin Kotnik povedal naslednje:

"Tekmovanje je potekalo po programu, čeprav je neprenehoma deževalo. Najprej smo izžrebali vrstni red ekip za gasilsko disciplino in pare za tekmovanje v malem nogometu. V pozdrav udeležencem je zaigral Pihalni orkester ravenških železarjev, pozdravni nagovor je imel direktor Zaščite Bojan Kranjc, slavnostni govornik pa je bil glavni republiški inšpektor za požarno varnost ter predstavnik ministrstva za obrambo in republiške uprave za zaščito in reševanje Bogo Zupančič.

Za predstavnike vseh enot in goste smo organizirali pogovor o problematiki gasilstva. Ob Bogu Zupančiču in Bojanu

Kranjcu so sodelovali generalni direktor Železarne Ravne Andrej Kokalj, predsednik GZS

Benjamin Kotnik

Ernest Eory ter predstavniki gasilskih organizacij iz Avstrije, Madžarske in Slovenije.

POKLICNO GASILSTVO - POMEMBNO ZA VARSTVO PRED NESREČAMI

Nesreče, tako naravne kot tiste, ki jih povzroči človek, vzamejo Sloveniji vsako leto od 1,6 do 3 odstotka družbenega proizvoda, večje nesreče pa tudi več, zato si odgovorni prizadevajo ta odstotek zmanjšati. Pogoje za to Slovenija ima, so pa naslednji: povezanost z mednarodno skupnostjo, dosedanje izkušnje in, ne nazadnje, več kot 120-letna gasilska tradicija.

Za uresničitev cilja je Slovenija veliko storila. Zaščito in reševanje je postopoma začela izločati iz obrambnega sistema, tako da bosta postali samostojni, obsegali pa bosta vsa področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Pripravljajo tudi zakona o varstvu pred požarom in o gasilstvu, v lokalnih skupnostih reorganizacijo civilne zaščite itd.

Pričakujejo, da se bodo z novo ureditvijo izboljšale tudi možnosti za razvoj gasilstva na Slovenskem. Operativne gasilske enote bodo organizirali tako, da bodo prilagojene sodobnim potrebam, usklajeno bodo razvijali poklicne in prostovolje enote, posodobili bodo zaščitno in reševalno opremo.

Poklicni gasilci sodijo po svoji strokovnosti in sposobnostih povsod po svetu v sam vrh tehničnih reševalnih služb.

(Vir: Bilten srečanja, besedilo direktorja Rep. uprave za zaščito in reševanje Bojana Ušeničnika)

Tekmovanja so bila v gasilski disciplini, plavanju, kegljanju in malem nogometu. Slabo vreme jih ni moglo zmotiti in do konca tekmovanj se je uneslo, da smo lahko rezultate razglasili na lvarčkem, kakor smo načrtovali. Vsi udeleženci in gostje so dobili spominske slike, prve tri ekipe in posamezniki (v kegljanju) pokale, ostali pa diplome.

Naša ekipa se je na tekmovanju dobro odrezala, saj smo premočno zmagali v gasilski disciplini, dosegli pa smo tudi drugi mesti v plavanju in kegljanju ter drugo in tretje mesto v kegljanju posamezno (Franc Gruber in Slavko Paar). Naša enota je dobila tudi prehodni pokal.

Prvo mesto v plavanju in kegljanju so dosegli Kranjčani (prvak v kegljanju posamezno je

postal Kranjčan Marjan Polajnar), tretji pa so bili v plavanju Celjani in v kegljanju Jeseničani. V malem nogometu je zmagalo moštvo Nove Gorice, druga je bila Lendava in za njo Celje.

Sindikat PGE Slovenije je na lvarčkem podelil priznanja F. Černeliču iz Krškega, B. Godničju iz Ajdovščine, A. Mlakarju iz Krškega, F. Rotarju z Raven, E. Šilcu iz Maribora in Cestarju iz Celja.

Ob koncu smo prebrali pismo, v katerem smo zrazili podporo kolegom iz Kopra.

Igre so po naši oceni uspele, tekmovanja so potekala v prijetnem vzdušju, sodniki so korektno opravili svojo nalogo."

Pripravili: H. Merkač in M. Potočnik
Fotografija: F. Rotar

REKREACIJA IN ŠPORT

PLAVANJE

Na mednarodnem mitingu v Neheimheustnu v Nemčiji, od 5. do 7. junija, so Fužinarjevi plavalci dosegli izredno lepe uvrstitve. V konkurenci iz Nizozemske, Belgije, Estonije, Nemčije in Slovenije so osvojili skupno kar 13 medalj. Najuspešnejši je bil Matjaž Čepelnik, ki je med letniki 1980 kar petkrat zmagal. Poleg njega so si odličja priplavalci še: tri Gorazd Brvar, tudi med pionirji, po dve Primož Abraham in Grega Paternoster v konkurenci kadetov, in član Matija Medvešek, ki je dobil bronasto odličje na 400 m mešano. Iz Slovenije so na mitingu nastopili še plavalci Triglava iz Kranja.

Kadeti so nastopili 6. junija na mitingu v Ljubljani. Izkazal se je predvsem Peter Naglič, ki je osvojil prvi mesti na 100 m delfin in 200 m mešano. Miha Hribernik je bil prvi na 100 m hrbtno, tretji na 50 m kravl in četrti na 200 m hrbtno, Borut Dežman pa 4. oz. 6. na 100 in 200 m hrbtno.

Na letošnjih tradicionalnih šolskih igrah v Švici so iz Slovenije nastopili športniki z Raven (v plavanju), Celja (v atletiki) in iz Murske Sobote (v tenisu). Med plavalci sta zlati medalji osvojila Peter Naglič na 100 m delfin in Miha Hribernik na 100 m hrbtno. Srebrno odličje je prejel Borut Dežman na 100 m hrbtno, bronasto pa

moška štafeta 4 x 100 m mešano. Helena Cej, Saša Kovač, Sonja Proscenc in Matjaž Čepelnik so se uvrstili od 4. do 10. mesta.

ATLETIKA

V drugem krogu kvalifikacij za TOP 12 sta 6. junija v Mariboru odlično tekla atleta KAK Ravne Dani Ošep in Janez Štern. Na 800 m sta osvojila 2. in 3. mesto. Zlasti nastop mladince Šterna, ki je okrevljal po poškodbi, je bil več kot soliden, saj je dosegel rezultat, ki je povsem blizu norme za nastop na svetovnem prvenstvu v Seulu. Finale TOP 12 za absolutne kategorije je bil konec junija v Ljubljani. Na 1500 m sta bila Ošep 4. in Podržavnik 8. Na 400 m je bil Luka Leitinger 9., Andrej Kos 10. in članica Lucija Šegel 10. Peter Rapac je bil v teku na 3000 m 12.

V Varaždinu je bil 18. junija četverboj za pokal Savaria. Mladinska reprezentanca je zmagala pred Hrvaško. Na 1500 m je bil Štern 3., Podržavnik pa 5. V teku na 400 m je bil Kos 4.

Gorazd Podržavnik je nastopil za mladinsko reprezentanco Slovenije na sedmerboju v Bratislavi in v teku na 800 m osvojil 5. mesto. Podržavnik in Štern sta v juniju dosegla lep uspeh na prvenstvu srednjih šol v Ljubljani. Postala sta prvaka Slovenije, Gorazd Podržavnik

(Strojno-kovinarska šola Ravne) je bil prvi na 200 m, Janez Štern (Gimnazija Ravne) pa na 800 m.

Na Teku treh src v Radencih sta se v maratonu na 42 km odlično uvrstila Ravenčana Vehbi Tahiri na 6. in Beno Jelen na 7. mesto (v kategoriji od 35 do 40 let). Na polovico krajši progi je bil Mirko Krančan 4. (od 40 do 50 let), Alojz Gologranc 7. (nad 50 let) in Emil Mikan 24. med vrstniki od 30 do 40 let. Na spominskem teku Janka Gregoriča v Slovenj Gradcu je Mirko Krančan osvojil 1. mesto v teku na 21 km v kategoriji članov nad 45 let. Drugi mesti sta v svojih kategorijah osvojili Marija Kajzer iz Dravograda in Vera Primik z Raven.

Dani Ošep, ta čas najboljši tekač na srednje proge v ravenskem klubu, je 25. junija sodeloval na Hanžekovičevem memorialu v Zagrebu in na 1500 m s časom 3:46,47 dosegel 6. mesto. Konkurencija je bila izredno močna, zmagal pa je Kenijec Kiprotich. 27. junija je Ošep odlično štartal v drugi del kvalifikacij za TOP 12. V Mariboru je na 800 m osvojil 2. mesto, Janez Štern je bil 5., Luka Leitinger pa 8. Med dekleti je Lucija Šegel osvojila 10. mesto na 200 m, štafeta članov KAK Ravne pa je bila na 4 x 400 m četrti.

NAMIZNI TENIS

Igralec Fužinarja Andrej Bač je dosegel izjemen uspeh. Prepričljivo je zmagal v Logatcu na TOP 12 med pionirji v prvi skupini.

ZAMEJSKI ŠPORTNIKI NA RAVNAH

Športna zveza Ravne je bila že četrtič gostiteljica srečanja mladih slovenskih športnikov iz obmejnih dežel. Dvodnevno (27. in 28. junija) druženje funkcionarjev in športnikov iz Porabja na Madžarskem, Zveze slovenskih športnih društev iz Italije, Slovenske športne zveze iz Avstrije in domačini je minilo v prijateljskem vzdušju, zato tekmovanja v nogometu, odbojki in namiznem tenisu niso bila vselej v ospredju. Prireditve, sicer že 16. po vrsti, je bila prvič v samostojni državi Sloveniji.

V nogometu so zmagali Slovenci iz Porabja, Ravenčani so bili tretji. V namiznem tenisu je pri moških zmagala ekipa gostitelja, za katero so igrali Bezjak, Tušek in Bač, pri ženskah pa so bile najboljše igralkice iz Italije, Ravenčanke v postavi Mlakar, Safran in Lukner pa so osvojile 2. mesto. Odbojko so igrali le fantje, zmagala pa je ekipa Raven

pred odbojkarji iz Italije in Avstrije.

Ivo Mlakar

ŠAH

Tudi letos je kljub vojni na Hrvaškem potekal mednarodni šahovski festival v Pulju. Udeležba je bila kajpak bistveno manjša kot prejšnja leta, poleg obeh skupin hrvaške lige je moči merilo 25 ekip v eni festivalski skupini. Zaradi tega je bila konkurenca zelo neizenačena. Fužinar je nastopil s ekipama Fužinar I in Fužinar II - MDP Tehnik. Prva ekipa je s 13,5 točke zasedla 13. mesto, druga ekipa je bila 21. V hitropoteznem turnirju je bil rezultat - kot ponavadi - nekoliko boljši, prva ekipa je zasedla opazno 7., druga pa 14. mesto. Hitropoteznega turnirja sta se udeležili tudi dve prvotlačni ekipi. Za Fužinar I so igrali Ristič, Vrečič, Rotovnik in Erjavc, za MDP Tehnik pa Uršič, Komarica, Senica in Salamun.

V okviru prireditve ob 850-letnici Radelj ob Dravi so tamkajšnji šahovski organizatorji 30. 5. pripravili ekipni hitropotezni turnir. Zbralo se je 13 štiričlanskih ekip s Koroške in iz Maribora. Prvo mesto je s 36,5 točke osvojila ekipa Fužinarja, v postavi Turičnik, Vrečič, Ristič in Planinšek, pred Metalno I iz Maribora in ekipo DU Slovenj Gradec, ki sta zaostali za pol oziroma eno točko.

Nadaljuje se hitropotezni turnirji za klubsko prvenstvo 92. Na 10. turnirju, 25. 5., je med 9 igralci zmagal Ristič s 7,5 točke pred Vrečičem s 6,5 in Salamunom s 5,5 točke. Na 11. turnirju je v konkurenci 10 igralcev zmagal Vrečič s 7 točkami, kolikor jih je imel tudi Ristič na drugem mestu. Tretji je bil Komarica s 6 točkami.

Na drugem junijskem turnirju je nastopilo 12 igralcev. Najboljši je bil Ristič z 9,5 točke pred Uršičem z 8 točkami in Salamunom s 7,5 točke.

M.V.

UROŠEV POHOD

26. junija je Taborniški odred Koroški jeklarji v spomin na svojega člana Uroša Turkuša, ki se je smrtno ponesrečil v Jeklolivarni, organiziral I. tradicionalni pohod na Obretanovo.

Zbralo se je 68 pohodnikov in se izpod Barbare podalo na 10 km oddaljeno Obretanovo, kjer so imeli športno-rekreativne dejavnosti.

Zahvaljujemo se vsem pohodnikom v upanju, da bo na II. pohodu udeležba še večja.

Posebna pohvala velja NAMI - Ravne in gostinstvu GRETKA. OKJ Ravne

ALI SE RAVENSKEMU NOGOMETU OBETAJO BOLJŠI ČASI?

Pionirji "A" nogometnega kluba Fužinar pod vodstvom trenerja Marjana Stočka so v minulih sezonah prepričljivo osvojili naslov koroškega prvaka. V dvanajstih tekmah so doživeli le en poraz in eno tekmo igrali neodločeno. Tako so se uvrstili na finalni turnir za naslov pionirskega prvaka NZ Maribor. Turnir je bil v Račah, mladi nogometaši Fužinarja pa so po dveh neodločenih izidih - 1:1 proti Račam in 2:2 proti Železničarju iz Maribora - osvojili 2. mesto.

I.M.

FAKTORJI ZA IZRAČUN PLAČE PO PODJETNIŠKI KOLEKTIVNI POGODBI

V tabeli so prikazani majski izhodiščni bruto OD po kolektivni pogodbi za posamezne tarifne razrede ter faktorji za Železarno Ravne in Nože. Upoštevali smo jih pri izračunu obračunske razlike do kolektivne pogodbe za mesec maj 1992 (izpisano na plačilni kvartu).

Izhodiščni bruto OD po kolektivni pogodbi so bili v primerjavi z mesecem aprilom višji za 6,3% - uveljavitev eskalacijske klavzule.

V načinu izračuna ni sprememb. Je enak kot v prejšnjih mesecih.

MAJ 1992 FAKTOR ZA IZRAČUN PLAČE PO PKP					
PR	TOČKE	TR	KP	FAKTOR do KP	
				ZR	NOZI
		1	2	3	4
1/1	240	I.	29,227	1.12	1.09
1/2	300	II.	32,734	1.06	0.99
1/3	360	IV.	42,379	1.19	1.08
1/4	420	V.	46,763	1.19	1.06

2/1	280	I.	29,227	1.00	0.94
2/2	320	III.	36,534	1.13	1.04
2/3	360	IV.	42,379	1.19	1.08
2/4	400	IV.	42,379	1.12	1.01
2/5	420	IV.	42,379	1.07	0.96
2/6	460	V.	46,763	1.10	0.97

3/1	420	V.	46,763	1.19	1.06
3/2	480	V.	46,763	1.06	0.93
3/3	540	VI.	55,531	1.14	0.98
3/4	600	VI.	55,531	1.04	0.88
3/5	660	VII.	65,761	1.16	0.95
3/6	700	VII.	65,761	1.10	0.90
3/7	1050	VIII.	75,990	0.92	0.69

4/1	400	IV.	42,379	1.12	1.01
4/2	480	V.	46,763	1.06	0.93
4/3	560	V.	46,763	0.93	0.80
4/4	680	VI.	55,531	0.95	0.78
4/5	720	VII.	65,761	1.07	0.87
4/6	800	VII.	65,761	0.97	0.78
4/7	1050	VIII.	75,990	0.92	0.69
4/8	1300	IX.	90,604	0.89	0.66
4/9	1560	IX.	90,604	0.74	0.55

Sistem plač

KADROVSKA GIBANJA

V Železarni je bilo v juniju 4044 zaposlenih. Največji delež (31 %) je imela Metalurgija, sledili pa so Tehniški sektor (17 %), STO (16 %), Stroji in deli (13 %), Jeklovarna (12 %) ter Uprava in vodstvo (11 %). V delniških družbah je bilo skupaj zaposlenih 698 delavcev.

FLUKTUACIJA DELAVCEV

Sklenitve delovnega razmerja

V Železarno Ravne smo do 20. junija sprejeli pet novih sodelavcev:

Pripravnika
dipl.inž. elektrotehnike Jurija BIZJAKA - Tehniški sektor /ETS/ inž. strojništva Zdravka Kumra - Stroji in deli

Za določen čas
ekonomistko Jernejo ZUPANČIČ - Komercialna Jeklovarna dr.dipl.inž. Seada PERENDO - RPT STO

Po uspešni poklicni rehabilitaciji
strojnega tehnika Andreja ŠTRUCA - Tehniški sektor /SGV/

Delniške družbe

**Armature
Za določen čas**
ključavničarja Marka MRAV-LJAKA

Prenehanja delovnega razmerja

Do priprave podatkov se je za sporazumno prenehanje

delovnega razmerja v Železarni odločilo pet delavcev, od tega 2 z odpravnino.

Delniške družbe

V TGP De profundis so bila 3 sporazumna prenehanja delovnega razmerja ter potek pripravništva /delovno razmerje za določen čas/.

Upokojitve

Svojo delovno kariero so v Železarni in delniških družbah z invalidsko upokojitvijo zaključili:

Metalurgija

Komerciala
Marija BLATNIK, administratorka

Jeklarna

Anton BREZOČNIK, skladiščni delavec

Strojno tehnoška oprema

Pnevmatika
Adolf MORI, vrtalec

Delniške družbe

De profundis
Marija KAŠNIK, ekonomska tehnica

Armature
Štefan SMOLAR, planer

KADRI IN ORGANIZACIJA
Zaposlovanje

ZAHVALE

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem sodelavcem Modelarne za lepa darila ter izrečene poslovilne besede.

Vsem želim veliko zdravja in delovnih uspehov.

Franc Gostenčnik

Vsem sodelavcem minilivarne se iskreno zahvaljujem za darilo, ki so mi ga poklonili ob odhodu v pokoj. Želim jim še veliko delovnih uspehov, predvsem pa zdravja in veliko osebne sreče.

Jožica Oder

Ob boleči izgubi naše ljube mame in bice

LUCIJE PETELINŠEK
z Raven na Koroškem

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti in nam izrazili sožalje v naši globoki bolečini. Iskrena hvala č.g. duhovnikom za opravljene pogrebni obred in sv. mašo. Hvala pevcem. Posebej se zahvaljujem g. prim. dr. Simonitju, osebju na dializnem oddelku in strežnemu osebju oddelka F bolnice v Slovenj Gradcu.

Vsi njeni

Ob boleči izgubi mame, babice in prababice

JUSTINE KREUH - BEUC

se prisrčno zahvaljujem vsem znancem, sosedom in sorodnikom, ki so jo tako številno

pospremili na njeni zadnji poti, nam izrazili sožalje ter darovali cvetje in sveče. Zahvaljujemo se tudi Gorenju - Servisu in sorodstvu iz Maribora za vence ter tovarni TIO iz Otiškega vrha za ikebano in denarno pomoč.

Prisrčno se zahvaljujem osebju Koroškega zdravstvenega doma za razumevanje, posebej dr. Danici Praper - Džordžević ter patronažni sestri Berti Jež za številne obiske ter lajšanje bolečin in nego na domu. Prav prisrčna zahvala tudi družini Leidgeb, Mojci Kompan in Ignacu Špeglu, ki so nam priskočili na pomoč ob najtežjih trenutkih. Posebno se zahvaljujemo tudi č.g. kaplanu za zadnje obhajilo na domu kakor tudi č.g. župniku za lepe poslovilne besede ter mašni obred.

Vsem iskrena hvala!
Hvaležni otroci z družinami in sorodstvo

Ob boleči izgubi našega očeta, dedka, brata in strica

EDVARDA NOVINŠKA

se zahvaljujem osebju Bolnišnice Maribor - Oddelek reanimacija - za njihovo neizmerno požrtvovalnost pri negi, sosedom, prijateljem, sodelavcem v Jeklovarni, PFS in Valjarni, Gasilskemu društvu Ravne, poklicnim gasilcem in Društvu upokojencev za darovano cvetje in številno udeležbo na pogrebu. Hvala godbi na pihala za odigrane žalostinke in Tišino, g. župniku za opravljene obred in mašo.

Vsi njegovi

ZA VROČE IN DEŽEVNE DNI

NEVROTIČEN OTROK

Mala Mary je bila z materjo na plaži.

"Mami, ali se smem igrati v pesku?"

"Ne, ljubica, zamazala si boš obleko."

"Ali lahko čofotam po vodi?"

"Ne. Zmočila se boš in se prehladila."

je stala v bližini, in rekla. "Za božjo voljo! Ali ste že kdaj videli tako nevrotičnega otroka?"

PRISILJENA UPORABLJATI MOŽGANE

S pomočjo navodil za uporabo je neka ženska ure in ure poskušala sestaviti zapleten

strojček in je zdaj brezhibno deloval.

"Kako neki si to naredila?" je vzkliknila.

"Veste, gospa, če človek ne zna brati, je prisiljen uporabljati možgane," je mirno odgovorila služkinja.

FILOZOF IN ČEVLJAR

Filozof je imel samo par čevljev. Prosil je čevljarja, naj mu jih popravi, on pa bo medtem počakal.

"Čas je, da zaprem," je rekel čevljar, "zato vam jih ne bom mogel popraviti takoj zdaj. Zakaj ne pridete ponje jutri?"

"Imam samo ta par in ne morem hoditi okrog brez njih."

"Prav. Posodil vam bom rabiljen par za ta dan."

"Kako? Da bi nosil čevlje nekoga drugega? Za kaj me pa imate?"

"Zakaj ne bi hoteli imeti na nogah čevlje nekoga drugega, ko pa v glavi nosite ideje drugih ljudi?"

MLADI STROKOVNJAK

V tridesetih letih je tovarna iz ZDA izvozila na Japonsko neki stroj.

Čez mesec dni je prejela telegram: Stroj ne dela, pošljite človeka, da ga popravi.

Tovarna je poslala sodelavca na Japonsko. Preden je imel ta priložnost pregledati stroj, je prišel nov telegram: Mož premad. Pošljite starejšega.

gospodinjski strojček, ki ga je ravnokar kupila. Nazadnje je odnehala in pustila ležati dele po vsej kuhinjski mizi.

Predstavljajte si njeno presenečenje, ko se je čez nekaj ur vrnila in videla, da je medtem služkinja sestavila

"Se smem igrati z drugimi otroki?"

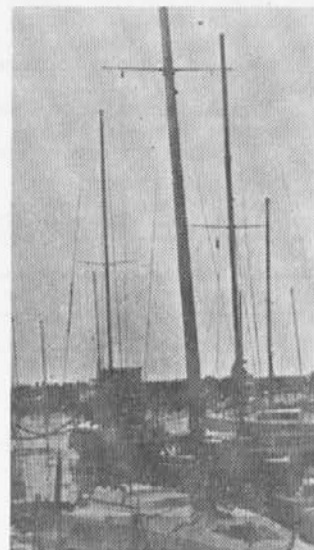
"Ne. Zgubila se boš v množici."

"Mami, kupi mi sladoled."

"Ne. Veš, da škodi tvojemu grlu."

Mala Mary je začela jokati.

Mati se je obrnila k ženski, ki

Odgovor tovarne se je glasil: Svetujemo vam, da ga uporabite. On je iznašel stroj.

OBLJUBIM, DA BOM VERJEL

Šef: "Videti ste izčrpani. Kaj se je zgodilo?"

Tajnica: "Veste, jaz ... Ne, ne bi mi verjeli, če bi vam povedala."

"Seveda bi vam."

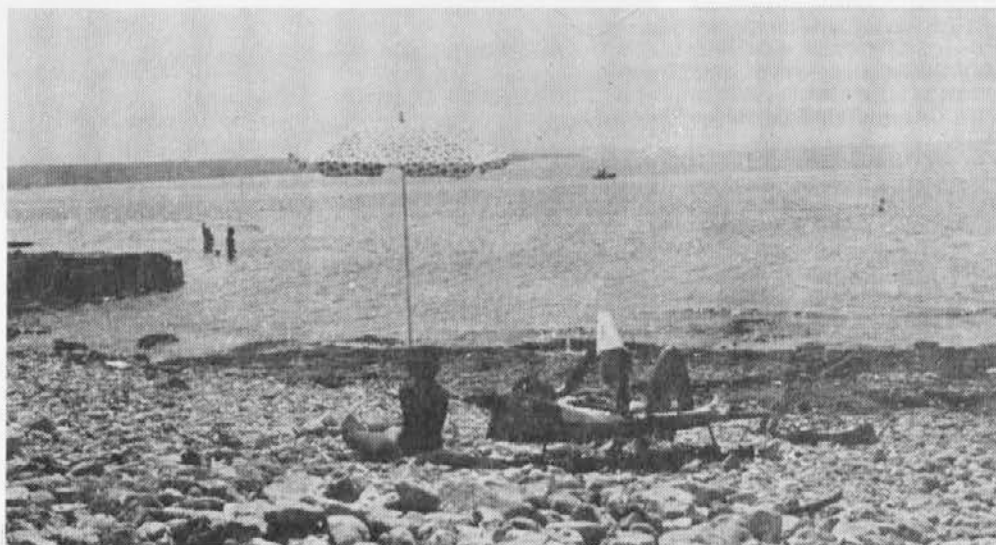
"Ne, ne bi. Vem, da ne bi."

"Zares vam bom verjel. Obljubim, da bom."

"No, danes sem preveč delala."

"Tega pa ne verjamem."

(Vir: Anthony de Mello: Žabja molitev, 1990)

Izdaja Železarna Ravne. Ureja uredniški odbor: mag. Andreja Čibron - Kodrin, Marijan Gerdej, dr. Tone Pratnekar, Sonja Smolar, Maks Večko, Mirko Vošner.

Uredništvo:

glavna in odgovorna urednica mag. Andreja Čibron-Kodrin, novinarki Helena Merkač in Mojca Potočnik, tajnica Jelka Jamšek.

Izdelava fotografij: Mira Čepin

Tel.: 21 - 131, urednik int. 6753, novinarki 6304

Tisk: Grafika Prevalje
Glasilo se po mnenju Ministrstva za informiranje (št. 23/128-92) šteje med proizvode, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5%.